

Delårsrapport - 1. halvår 2016

Forsikringselskabet Danica,
Skadeforsikringselskab af 1999

Indholdsfortegnelse

REGNSKABSBERETNING	
Udvalgte hovedtal	2
Resultatoverblik	3
Danicas strategi	4
De finansielle markeder	6
Investeringsafkast	6
Omkostningsudvikling	7
Udvikling i balanceposter	7
Solvensopgørelse og kapitalkrav	7
Risici og usikkerhedsfaktorer	7
Selskabets ledelse	7
Begivenheder efter balancedagen	7
Forventninger til 2016	7
PERIODEREGNSKAB - DANICA KONCERNEN	8
PERIODEREGNSKAB - FORSIKRINGSSKABET DANICA	33
PÅTEGNINGER	
Ledelsespåtegning	37

UDVALGTE HOVEDTAL – DANICA KONCERNEN

Mio. kr.	1. halvår 2016	1. halvår 2015 ¹⁾	Året 2015 ²⁾
PRÆMIER INKL. INVESTERINGSKONTRAKTER	15.865	15.475	29.573
RESULTATOPGØRELSE			
Forsikringsteknisk resultat, liv-forretning	129	700	1.451
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-24	101	-69
Egenkapitalens investeringsafkast m.v.	726	339	573
Resultat før skat	831	1.140	1.955
Skat	-177	-289	-499
Periodens resultat	654	851	1.456
BALANCE			
Aktiver i alt	409.851	365.591	368.405
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	328.529	323.417	321.028
Egenkapital i alt	16.133	19.107	19.344
NØGLETAL I PCT.			
Afkast relateret til gennemsnitsrenteprodukter	6,8	-0,3	1,0
Afkast relateret til markedsrenteprodukter	-1,9	5,5	5,6
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,25	-	-
Omkostningsprocent af hensættelser	0,2	0,2	0,4
Omkostninger pr. forsikret i kr.	613	603	1.266
Egenkapitalforrentning efter skat	3,6	4,2	7,3
Solvensdækning	208	232	231
NØGLETAL FOR SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING			
Bruttoerstatningsprocent	98	108	110
Bruttoomkostningsprocent	8	10	10

1) Hovedtal og nøgletal for 1. halvår 2015 er ikke tilpasset ny regnskabsbekendtgørelse af 27.07.2015, jf. omtalen under anvendt regnskabspraksis.

2) Balancetal er pr. 1. januar 2016

RESULTATOVERBLIK

- Resultat på 831 mio. kr. for Danica koncernen før skat mod 1.140 mio. kr. i 1. halvår 2015.
- Præmier på 15,9 mia. kr. i 1. halvår 2016, svarende til en stigning på 2,5 pct.
- I den danske forretning blev afkastet af markedsprodukter -1,2 pct. mod 5,3 pct. i 1. halvår 2015, og for Danica Traditionel efter regulering af merhensættelser 2,3 pct. sammenholdt med 3,0 pct. i 1. halvår 2015.

DANICA KONCERNEN, RESULTAT FØR SKAT (Mio. kr.)		
	1. halvår 2016	1. halvår 2015
Forsikringsresultat Traditionel (DK)	629	654
Forsikringsresultat Markedsrente (DK)	226	234
Syge- og ulykkesresultat for investeringsafkast (DK)	-67	-81
Forsikringsresultat, udenlandsk forretning	72	86
I alt (Danica genereret)	861	891
Investeringsafkast	100	292
Særlige overskudsandele	-130	-43
Resultat før skat	831	1.140

Forsikringsresultatet af Traditionel forretningen i Danmark udgjorde 629 mio. kr., hvilket er 4 pct. lavere end 1. halvår 2015. Resultatet er som forventet påvirket af lavere hensættelser. Investeringsafkastet af kundemidlerne i Traditionel muliggjorde indtægtsførsel af risikotillæg for alle fire rentegrupper. Skyggekontoen ultimo 1. halvår 2016 udgjorde uændret 346 mio. kr., svarende til saldoen pr. 1. januar 2016.

Forsikringsresultatet af Markedsrenteprodukter i den danske forretning udgjorde 226 mio. kr. mod 234 mio. kr. i 1. halvår 2015, hvilket skyldes lavere indtægter af investeringsaktiver.

Resultatet af Syge- og ulykkesforretningen i den danske forretning før investeringsafkast udgjorde -67 mio. kr. Forbedringen i forhold til 1. halvår 2015 på 14 mio. kr. skyldes en lavere erstatningsprocent.

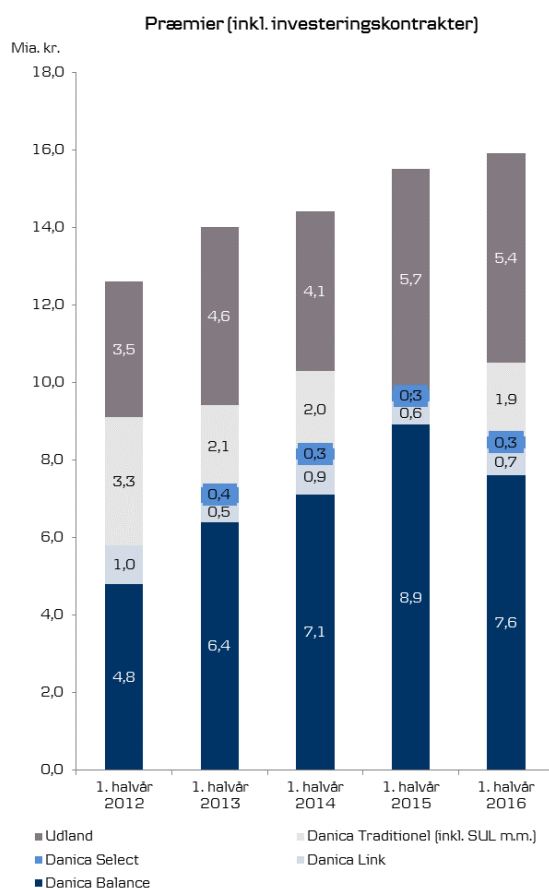
Forsikringsresultatet af den udenlandske forretning faldt fra 86 mio. kr. i 1. halvår 2015 til 72 mio. kr. i 1. halvår 2016.

Investeringsafkastet til egenkapitalen udgjorde 100 mio. kr. mod 292 mio. kr. i 1. halvår 2015. Faldet skyldes primært et lavere afkast fra syge- og ulykkesforretningen.

Særlige overskudsandele blev opgjort til -130 mio. kr. i 1. halvår 2016 mod -43 mio. kr. i 1. halvår 2015. Det endelige beløb for 2016 vil afhænge af udviklingen i Danicas indtjening og forretningsomfang. Stigningen i forhold til 2015 kan henføres til udbytteudbetaling for 2015.

Periodens resultat udgjorde 831 mio. kr. før skat og 654 mio. kr. efter skat.

Præmierne udgjorde 15,9 mia. kr. mod 15,5 mia. kr. i 1. halvår 2015, svarende til en stigning på 2,5 pct.

De samlede præmier i den danske forretning udgjorde 10,5 mia. kr. i 1. halvår 2016 mod 9,8 mia. kr. i 1. halvår 2015. Præmierne på markedsrenteprodukterne i den danske forretning udgjorde 8,0 mia. kr., når der ses bort fra interne produktskifter.

Præmierne i den udenlandske forretning udgjorde 5,4 mia. kr. i 1. halvår 2016 mod 5,7 mia. kr. i 1. halvår 2015 svarende til en fald på 5,2 pct.

Præmierne i den svenske forretning udgjorde 4,3 mia. kr. mod 4,7 mia. kr. i 1. halvår 2015. Faldet var forventet og kan henføres til nogle meget store indbetalinger fra enkeltpersoner i 1. halvår 2015.

Præmierne i den norske forretning udgjorde 1,1 mia. kr. mod 0,9 mia. kr. i 1. halvår 2015. Stigningen skyldes primært tilgang af nye firmakunder.

PRÆMIER (INKL. INVESTERINGSKONTRAKTER) (Mia. kr.)	1. halvår 2016	1. halvår 2015
Balance	7,6	8,9
Link	0,7	0,6
Select	0,3	0,3
Traditionel	1,8	2,0
Syge- og ulykke (DK)	0,7	0,6
Interne produktskifter	-0,6	-2,6
Præmier (DK)	10,5	9,8
Præmier, udlandsk forretning	5,4	5,7
Præmier i alt	15,9	15,5

DANICAS STRATEGI

I Danica Pension har vi fokus på, at vi proaktivt bidrager til, at både vores privat- og firmakunder har de rigtige pensionsløsninger. Det opnår vi ved løbende at identificere og følge op på vores privatkunders behov og dækninger og give klare anbefalinger, som kunden kan handle på. Vi har en klar ambition om at tilbyde vores kunder de bedste produkter, og mest enkle og værdiskabende digitale værktøjer samt at være tilgængelige for vores kunder, uanset hvilken type af rådgivning kunden ønsker at modtage.

Danica Pension kommer tættere på kunderne ved at give overblik og klare anbefalinger til, hvordan medarbejderne dækkes bedst muligt på deres pensionsordninger. På den måde har både virksomhedsledelsen og medarbejderne de bedste forudsætninger for at koncentrere sig om virksomheden frem for pensionsdækninger.

Målrettet fokus på fortsat at øge kundetilfredsheden

Kundetilfredsheden er generelt øget i Danica Pension over de seneste år. Det viser målinger gennemført af analyseinstituttet Aalund. Det er dog et fortsat fokusområde at øge kundetilfredsheden yderligere over de kommende år, så Danica Pension bliver det pensionsselskab, som pensionskunderne er mest tilfredse med.

Nye opsparingsstilbud til kunder i Danica Pension

Danica Pension introducerede i januar en forbedret udgave af Danica Balance. Med det forbedrede Danica Balance vil de fleste af vores kunder fremover investere en del af deres pensionsopsparing i en ny investeringsfond, hvor Danica Pensions team af investeringsekspertter løbende sammensætter fonden af et strategisk valgt mix af defensive og offensive investeringer ud fra, hvordan vi forventer, at det vil gå på de finansielle markeder.

Forventer vi for eksempel, at de offensive investeringer vil give særligt høje afkast, vil vi investere mere i offensive investeringer. Samtidig sikrer vi en bedre sammensætning af de defensive investeringer, så de kan klare sig godt i forskellige

økonomiske situationer. Det vil give kunder med Danica Balance et bedre afkast. Vores nye Danica Balance produkt har allerede i 1. halvår vist, at produktet medvirker til at sikre vores kunder et merafkast. Alle kunder med Danica Balance vil i løbet af 2016 blive overført til det nye Danica Balance produkt.

Vi har desuden introduceret Danica Balance FlexOpsparing, der er et opsparingsprodukt til frie midler og et alternativ til en bankkonto eller investeringsforeninger. Med Danica Balance FlexOpsparing får Danica Pensions kunder mulighed for at placere deres frie midler i Danica Balance, herunder også i Danica Pensions portefølje af direkte og alternative investeringer i øvrigt. Samtidig er der tale om et fleksibelt produkt, hvor kunderne løbende kan hæve deres opsparing. Vores kunder kan både bruge produktet til en løbende konto eller i forbindelse med planlægning af de fremtidige pensionsudbetalinger.

Klar anbefaling til udbetaling af pension baseret på data om danskernes adfærd

Vi lever længere og længere og har bedre helbred langt oppe i alderen. Danica Pension har på den baggrund implementeret en ny klar udbetalingsanbefaling til vores kunder, der skal sikre, at vores kunder kan have et konstant forbrug gennem hele livet.

Det betyder, at pensionsudbetalingerne skal sikre en basispension, der udbetales livsvarigt, og som dækker det samlede forventede forbrug. Basispensionen skal i Danica Pensions anbefaling udgøre mellem 55 pct. og 80 pct. af den tidligere løn, afhængigt af lønniveau.

Ovenpå basispensionen anbefaler vi en fleksibel pension bestående af tidsbegrænsede udbetalinger, herunder f.eks. træk på frie midler, friværdis, men kan også bestå af udbetalinger fra en kapitalpension eller aldersopsparing, der sikrer en yderligere fleksibilitet til f.eks. rejser og oplevelser, der ligger ud over det almindelige forbrug.

Anbefalingen er baseret på resultaterne af en større analyse af danskernes forbrug i pensionslivet. Analysen fra Danica Pension viser et overraskende resultat, idet den i modsætning til de hidtil antagne viser, at forbruget ikke ændrer sig hen over livet. Det er til gengæld sammensætningen af forbruget, der ændrer sig. Analysen viser, at forbrugsandelen til medicin og boliginvesteringer øges med alderen, hvilket modsvares af et relativt lavere forbrug af fritid, transport mv.

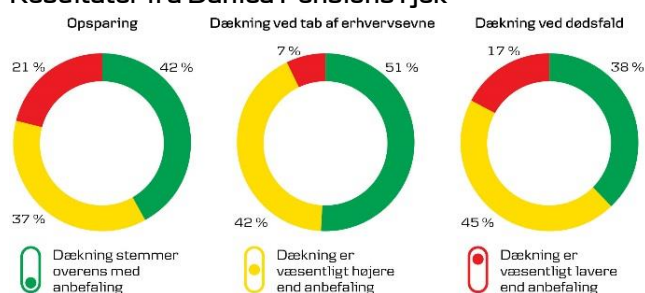
Analysen er baseret på forbrugsdata fra Danmarks Statistik, og analysen er blevet reviewet af en ekstern økonomiprofessor.

Nyt produkt sikrer Danica Pensions kunder bedre dækning på deres forsikring ved tab af erhvervsevne

Ved årsskiftet fik Danica Pensions kunder en forbedret dækning på deres forsikring ved tab af erhvervsevne. Ny lovgivning på området øger modregningen i offentlige ydelser, hvis man har en dækning ved tab af erhvervsevne. Det betyder, at Danica Pensions kunder ikke længere var dækket godt nok, hvis de blev syge og kom i et jobafklarings- eller ressourceforløb via det offentlige. Med den forbedrede dækning ved tab af erhvervsevne forøger Danica Pension kundernes udbetaling fra forsikringen med et bestemt beløb i tilfælde af modregning, hvilket sikrer, at kunden kan fastholde deres økonomiske levestandard. Det forbedrede produkt gælder for alle Danica Pensions kunder.

Vores nye tiltag på dækningen ved tab af erhvervsevne betyder, at vores kunder nu er meget bedre dækket. Tidligere viste Danica PensionsTjek, at 47 procent af vores kunder ikke kunne opretholde deres økonomiske levestandard i tilfælde af langvarig sygdom. Efter vores tilpasning er det nu kun 7 procent. I 2016 vil vi kontakte disse kunder med henblik på at sikre, at også de får den rette dækning.

Resultater fra Danica PensionsTjek

Ændringen af dækningen ved tab af erhvervsevne betød umiddelbart, at en mindre andel af Danica Pensions kunder blev overdækket på deres forsikring. Vi har derfor i foråret kontaktet ca. 30.000 kunder med information om, at de med fordel kan nedsætte deres forsikringsdækning og i stedet forhøje deres indbetaling til pension. I gennemsnit kan de berørte kunder spare ca. 100 kroner om måneden på deres forsikringsdækninger. For en 40-årig, kan det blive til op mod 60.000 kr mere på pensionsordningen frem til pensionstidspunktet.

Tæt samarbejde med Danske Bank

Danica Pension har et tæt samarbejde med Danske Bank, der skal sikre attraktive pensionstilbud og helhedsløsninger til såvel privat- som virksom-

hedskunder. På privatkundeområdet har det intensiverede samarbejde siden 2013 øget det samlede forretningsomfang med mere end 25 pct.

Danica Pension fokuserer på at tilbyde helhedsløsninger til vores erhvervskunder, hvor Danske Bank-koncernen indtræder som en samlet finansiel partner for virksomhederne. Siden 2014 har Danica Pension og Business Banking under Danske Bank intensiveret samarbejdet, hvilket har medført øget aktivitet. Antallet af nye virksomhedsaftaler er steget markant med 85 procent i forhold til samme periode i 2015.

Gode afkast sammenlignet med markedet

Danica Pension har i de seneste par år arbejdet med at implementere en investeringsstrategi, der skal sikre vores kunder afkast i den bedste del af markedet. Investeringsstrategien indeholder blandt andet en øget aktivitet i direkte investeringer, herunder flere alternative investeringer, samt et øget fokus på den fremtidige aktivallokering, ligesom investerings-teamet i Danica Pension er blevet styrket med ansættelse af flere investeringseksperter.

I andet halvår af 2015 kunne vi notere os, at de gennemførte tiltag udmøntede sig i solide afkast til vores kunder. Denne udvikling er fortsat ind i 2016, hvor afkastet i Danica Balance var tilfredsstillende i forhold til markedsudviklingen.

Norge og Sverige

Også i Norge og i Sverige har Danica Pension et tæt samarbejde med Danske Bank med henblik på at sikre attraktive pensionstilbud og helhedsløsninger til både privat- og firmakunder.

I Danica Pension i Norge har vi vedtaget en offensiv vækststrategi, der skal sikre en fremadrettet større markedsandel på det norske pensionsmarked. Dette har ført til en stigning i indbetalingerne på 18 procent i forhold til sidste år, og de samlede indbetalinger udgjorde ved halvåret 1.101 mio. kroner.

Udviklingen i Sverige er ligeledes tilfredsstillende på trods af et fald i indbetalingerne på 10 procent. De faldende indbetalinger skal ses i lyset af, at indbetalingerne i samme periode sidste år voksede med 47 procent som følge af ekstraordinært store indbetalinger. Ses der bort fra disse indbetalinger, steg de samlede indbetalinger i Sverige med 9 procent i forhold til året før.

Danica Pension har som led i et øget fokus på digitale løsninger oprettet et innovationsteam i Stockholm, der skal udvikle fremtidens digitale løsninger til brug for vores kunder. Det sker med henblik på at styrke Danica Pensions samlede kundetilbud yderligere i takt med, at de teknologiske muligheder bliver udbygget.

DE FINANSIELLE MARKEDER

Udviklingen på de finansielle markeder i første halvår 2016 kan deles op i tre faser. Frem til midten af februar faldt rente, risikofyldte aktiver og oliepriser af frygt for en yderligere nedgang i den globale økonomiske vækst og usikkerhed om kinesisk valutakurspolitik. Derefter fulgte en periode, hvor aktiekurser og oliepriser rettede sig, mens statsobligationsrenten i både USA og Europa dog fortsat handlede tæt på de niveauer, der blev nået i februar måned. Endelig sluttede halvåret med, at der ved en britisk folkeafstemning var flertal for en udmeldelse af EU, hvilket blev indledningen til en periode med stor volatilitet på aktiemarkederne og markante rentefald.

I USA udskød den amerikanske centralbank i løbet af halvåret forventede stigninger i de ledende pengepolitiske renter, mens den Europæiske Centralbank sænkede renterne yderligere og samtidig forøgede sit obligationsopkøbsprogram.

For halvåret som helhed gav det globale aktieindeks (MSCI World All Countries) et afkast -1,3% opgjort i danske kroner. Det lave aktieafkast er en refleksion af især den lave økonomisk vækst, som betyder, at virksomhederne har svært at præstere indtjeningsfremgang. Den 10 årige danske statsobligationsrente faldt med 85bp til 0,07 pct, og den gav dermed et afkast i 1. halvår 2016 på 8,1 pct. High yield erhvervsobligationerne gav et positivt afkast på knapt 4 pct.

INVESTERINGS-AFKAST

Afkastet for kunder med Balance, Link og Select blev i 1. halvår samlet set -1,3 mia. kr. svarende til -1,2 pct. før PAL-skat.

Det samlede afkast af Danica Balance blev på -1,1 pct.

AFKAST BALANCE FØR SKAT

1. HALVÅR 2016

(I pct.)

Risiko	30 år til pension	15 år til pension	5 år til pension
Højt risikoforløb	-2,1	1,1	1,6
Middel risikoforløb	-1,3	1,7	1,9
Lavt risikoforløb	-0,2	2,2	2,3

Afkastet for kunder med Link blev i 1. halvår 2016 -0,3 mia. kr. svarende til gennemsnitligt -1,3 pct. Det gennemsnitlige årlige afkast over de sidste 3 år har været 4,1 pct.

AFKAST LINK - VALG PORTEFØLJERNE FØR SKAT

(I pct.)	1. halvår 2016	1. halvår 2015
Danica Valg Garanti	2,7	3,0
Danica Valg 100 pct. Obligationer	5,0	-0,3
Danica Valg Lav Risiko	2,5	4,3
Danica Valg Middel Risiko	-0,4	7,4
Danica Valg Høj Risiko	-1,8	9,3
Danica Valg 100 pct. Aktier	-4,5	12,3

Gennemsnitligt afkast Danica Link 4,1 pct. p.a. over 3 år

Investeringsafkastet af kundemidler i Traditionel udgjorde 10,8 mia. kr. eller 6,8 pct. i 1. halvår 2016 før PAL-skat. Efter indregning af 7,3 mia. kr. fra højere livsforsikringshensættelser udgjorde afkastet 2,3 pct.

OPDELING PÅ RENTEGRUPPER PR. 30.06.16

(pct.)	Kontorente for PAL (p.a.)	Investeringsafkast for PAL
Rentegruppe 1 (nye kunder)	1,8	4,7
Rentegruppe 2 (lav garanti)	1,8	7,5
Rentegruppe 3 (middel garanti)	1,8	9,0
Rentegruppe 4 (høj garanti)	1,8	7,8

Børsnoterede aktier gav samlet et afkast på -3,8 pct., mens obligationer inkl. kreditinvesteringer gav et afkast på 4,5 pct. Afkastet af ejendomme blev på 1,4 pct. mod 2,4 pct. i 1. halvår 2015. Værdiansættelsen af ejendommene er foretaget på baggrund af markedsbaserede forrentningskrav på gennemsnitligt 5,5 pct. for kontor- og boligejendomme, og 5,7 pct. for butikcentre. Forrentningskravene har været stabile i forhold til 2015.

TRADITIONEL, KUNDEMIDLER, BEHOLDNING OG AFKAST

[Mia. kr.]	1. halvår 2016		1. halvår 2015	
	Værdi	Afkast Pct.	Værdi	Afkast Pct.
Ejendomme	23,3	1,4	18,4	2,4
Børsnoterede aktier	11,0	-3,8	8,6	9,5
Alternative investeringer	14,9	3,8	17,2	7,1
Kreditinvesteringer	13,8	3,9	21,9	2,2
Globale obligationer	0	0	0	2,9
Nominelle obligationer	81,2	5,3	71,9	-2,5
Indeksobligationer	16,1	4,7	14,4	5,4
Korte obligationer og likviditet	12,1	0,3	9,5	0,5
Obligationer m.v. i alt	109,4	4,6	95,8	-0,4
Andre finansielle aktiver	6,1	-	7,3	-
I alt	166,3	6,8	169,2	-0,3
Afkast efter ændring i merhensættelser		2,3	-	3,0

OMKOSTNINGSUDVIKLING

De forsikringsmæssige driftsomkostninger for livforretningen havde i 1. halvår 2016 en fortsat fornuftig udvikling, og udgjorde 565 mio. kr.

Omkostninger i procent af hensættelser i koncernen var uændret 0,2 i 1. halvår 2016.

OMKOSTNINGSPROCENT AF HENSÆTTELSER	1. halvår 2016	1. halvår 2015
Danica koncernen	0,18	0,16
Danica (DK)	0,14	0,13

UDVIKLING I BALANCEPOSTER

Balancen 30. juni 2016

Balancen udgjorde 410 mia. kr. ultimo juni 2016, hvoraf de samlede investeringsaktiver, inkl. markedsrenteprodukter netto og med modregning af gæld til kreditinstitutter, udgjorde 346 mia. kr. svarende til en stigning på 1 pct. i forhold til 1. halvår 2015.

De samlede merhensættelser til dækning af det lave renteniveau udgjorde 44,1 mia. kr. Merhensættelserne steg med 7,3 mia. kr. i 1. halvår 2016.

Hensættelser for markedsrenteprodukter steg fra 154 mia. kr. ultimo juni 2015 til 164 mia. kr. ultimo juni 2016 og skal ses i sammenhæng med det øgede forretningsomfang.

SOLVENSOPGØRELSE OG KAPITALKRAV

Solvens II trådte i kraft 1. januar 2016.

Ved overgangen til Solvens II er det primært opgørelsen af SCR (solvency capital requirement), der er ændret i forhold til de tidligere regler. Endvidere skal der i opgørelsen af basiskapitalen indregnes en fortjenstmargen. Ved fortjenstmargen forstås en komponent i værdien af en forsikrings- eller investeringskontrakt, der repræsenterer nutidsværdien af virksomhedens endnu ikke indtjente fortjeneste på kontrakten. Værdien indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at virksomheden yder forsikringsdækning og eventuelle andre ydelser under kontrakten. Stigningen i basiskapitalen modsvares delvis af et forøget solvenskrav [SCR].

Danica Pensions IT-systemer er tilrettet de nye regler, og Danica Pension har i 1. halvår indsendt en primo balance og solvensopgørelse pr. 1. januar 2016, den såkaldte Day 1 rapportering samt rapportering for 1. kvartal til Finanstilsynet.

Solvensgraden 1. januar 2016 udgjorde 182 procent og 208 procent ultimo juni 2016.

Solvens II baserer sig på en standard model til opgørelse af risikoeksponering ved opgørelsen af SCR, men giver mulighed for anvendelse af egne fulde eller partielle modeller. Danica Pension anvender alene en partiel intern model for levetidsrisikoen.

RISICI OG USIKKERHEDSFAKTORER

En beskrivelse af koncernens riskostyring og de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af, fremgår af note 7 til koncernregnskabet.

SELSKABETS LEDELSE

Jacob Aarup-Andersen fratrådte den 31. marts 2016 for at tiltræde som økonomidirektør i Danske Bank. Claus Harder, der kommer fra en stilling i Danske Bank tiltrådte som CFO i Danica den 1. april 2016.

Wealth segmentet i Danske Bank

Som led i udviklingen af en mere kundefokuseret organisation har Danske Bank etableret en ny Wealth Management enhed. Den nye enhed servicerer alle koncernens kunder og omfatter kompetencer fra Danica Pension, Danske Capital og Private Banking.

Formålet med Wealth Management er at forbedre Danske Banks mulighed for at tilbyde kunderne førende investeringsløsninger, pensionsprodukter og services samt at øge bankens andel af markedet, der er i hastig vækst og som rummer betydeligt potentiale. Danske Bank vil i løbet af 2016 fortsat udvikle forretning inden for investeringsløsninger og pensionsprodukter for at kunne tilbyde brugervenlige løsninger, der imødekommer kundernes behov i forskellige livssituationer.

Etableringen af den nye enhed har ingen betydning for Danica Pensions delårsregnskab.

BEGIVENHEDER EFTER BALANCEDAGEN

Der er i tiden fra den 30. juni 2016 til delårsrapportens underskrivelse ikke indtruffet forhold, som efter ledelsens opfattelse har væsentlig påvirkning på selskabets økonomiske stilling.

FORVENTNINGER TIL 2016

Der forventes en fortsat tilfredsstillende udvikling i de forsikringstekniske resultater. Resultatet for 2016 vil dog i nogen grad afhænge af udviklingen på de finansielle markeder.

I årsrapporten for 2015 blev der for 2016 forventet et resultat på samme niveau som i 2015. Dette er stadig forventningen, og Danica forventer at kunne indtægtsføre fuldt risikotillæg fra alle rentegrupper.

Hovedtal - Danica Koncernen

Mio. kr.	1. halvår 2016	1. halvår 2015	Året 2015*
RESULTATOPGØRELSE			
Liv-forretning			
Præmier	9.401	10.003	19.169
Forsikringsydelse	-10.856	-10.712	-16.663
Investeringsafkast	7.553	6.970	7.712
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-573	-558	-1.203
Resultat af afgiven forretning	-2	-97	266
Forsikringsteknisk resultat, Liv	129	700	1.451
Syge- og ulykkesforretning			
Bruttopræmieindtægter	767	647	1.427
Bruttoerstatningsudgifter	-662	-655	-1.243
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-56	-60	-162
Resultat af afgiven forretning	-16	-2	-9
Investeringsafkast efter forsikringsteknisk rente	31	241	284
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-24	101	181
Periodens resultat	831	1.140	1.955
Anden totalindkomst	4	3	-4
BALANCE			
Aktiver, i alt	409.851	365.495	368.405
Forsikringsaktiver, syge- og ulykkesforsikring	84	96	93
Forsikringsmæssige hensættelser, syge- og ulykkesforsikring	10.142	9.555	9.850
Egenkapital i alt	16.133	19.011	19.375
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	328.529	323.417	320.997
NØGLETAL i pct.			
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	6,8	-0,3	1,0
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	-1,9	5,5	5,6
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,25	-	-
Omkostningsprocent af hensættelser	0,2	0,2	0,4
Omkostninger pr. forsikret i kr.	613	603	1.266
Egenkapitalforrentning efter skat	3,6	4,2	7,3
Solvensdækning	208	232	231
NØGLETAL FOR SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING			
Bruttoerstatningsprocent	98	108	110
Bruttoomkostningsprocent	8	10	10
Combined ratio	109	118	121
Operating ratio	118	124	128
Relativt afløbsresultat i procent	0,0	0,0	-0,1
Afløbsresultat f.e.r. i mio. kr.	0	0	-5
Nøgletallene er fastlagt i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse			
* Balanceposter er rettet primo 01.01.2016 og fremgår af balancen på side 11 og 12.			

Resultatopgørelse og Totalindkomst - Danica Koncernen

Note	Mio. kr.	1. halvår 2016	1. halvår 2015
3	Bruttopræmier	9.401	10.003
	Afgivne genforsikringspræmier	-16	-14
	Præmier f.e.r., i alt	9.385	9.989
	Resultat af associerede virksomheder	15	81
	Indtægter af investeringsejendomme	470	423
	Renteindtægter og udbytter m.v.	4.689	4.416
	Kursreguleringer	5.915	3.523
	Renteudgifter	-1.249	-503
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-793	-363
	Investeringsafkast, i alt	9.047	7.577
	Pensionsafkastskat	-1.494	-607
	Udbetalte ydelser	-10.856	-10.712
	Modtaget genforsikringsdækning	6	4
	Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-10.850	-10.708
	Ændring i livsforsikringshensættelser	-4.698	-4.600
	Ændring i genforsikringsandel	0	-88
	Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	-4.698	-4.688
	Ændring i fortjenstmargen	-216	-
	Erhvervelsesomkostninger	-166	-162
	Administrationsomkostninger	-407	-396
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	8	1
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-565	-557
	Overført investeringsafkast	-480	-306
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF LIVSFORSIKRING	129	700

Resultatopgørelse og Totalindkomst - Danica Koncernen

Note	Mio. kr.	1. halvår 2016	1. halvår 2015
	Transport		
	SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING		
	Bruttopræmier	728	668
	Afgivne genforsikringspræmier	-34	-36
	Ændring i præmiehensættelser	39	-21
	Ændring i genforsikringsandel af præmiehensættelser	-2	-1
	Præmieindtægter f.e.r.	731	610
	Forsikringsteknisk rente	-54	-33
	Udbetalte bruttoerstatninger	-768	-705
	Modtaget genforsikringsdækning	69	66
	Ændring i erstatningshensættelser	106	50
	Ændring i risikomargen	-1	-
	Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	-51	-32
	Erstatningsudgifter f.e.r.	-645	-621
	Bonus og præmierabatter	-33	-37
	Erhvervelsesomkostninger	-19	-19
	Administrationsomkostninger	-37	-41
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	2	1
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-54	-59
	Investeringsafkast	31	241
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-24	101
	Egenkapitalens investeringsafkast	101	167
	Andre indtægter	628	177
	Andre omkostninger	-3	-5
	RESULTAT FØR SKAT	831	1.140
	Skat	-177	-289
	PERIODENS RESULTAT	654	851
	Periodens resultat	654	851
	Anden totalindkomst (poster som vil blive omklassificeret ved efterfølgende salg):		
	Omregning af udenlandske enheder	3	18
	Hedge af udenlandske enheder	-2	-19
	Skat vedrørende anden totalindkomst	3	4
	Anden totalindkomst i alt	4	3
	PERIODENS TOTALINDKOMST	658	854

Balance - Danica Koncernen

Aktiver

Note	Mio. kr.	30. juni 2016	Primo 2016	30. juni 2015
	IMMATERIELLE AKTIVER	81	79	86
	Domicilejendomme	42	43	43
	MATERIELLE AKTIVER, I ALT	42	43	43
	Investerings ejendomme	27.036	27.606	24.708
	Kapitalandele i associerede virksomheder	1.163	1.140	1.865
	Udlån til associerede virksomheder	135	157	52
	Investeringer i associerede virksomheder, i alt	1.298	1.297	1.917
	Kapitalandele	23.035	26.508	25.030
	Investeringsforeningsandele	2.258	11.087	18.274
	Obligationer	134.381	117.903	112.176
	Andre udlån	3.580	2.835	2.267
	Indlån i kreditinstitutter	10.673	840	3.973
	Derivater	37.000	13.913	18.131
	Øvrige	-	1	-
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	210.927	173.087	179.851
	INVESTERINGS AKTIVER, I ALT	239.261	201.990	206.476
	INVESTERINGS AKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	163.192	159.874	152.980
	Genforsikringsandele af præmiehensættelser	4	7	4
	Genforsikringsandele af livsforsikringshensættelser	53	38	56
	Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	80	100	92
	Genforsikringsandele af hensættelser til forsikringskontrakter, i alt	137	145	152
	Tilgodehavender hos forsikringstagere	755	731	711
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	854	269	108
	Andre tilgodehavender	954	951	806
	TILGODEHAVENDER, I ALT	2.700	2.096	1.777
	Aktuelle skatteaktiver	767	427	297
	Likvide beholdninger	852	1.631	1.305
	ANDRE AKTIVER, I ALT	1.619	2.058	1.602
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	2.511	1.832	2.103
	Andre periodeafgrænsningsposter	445	433	428
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	2.956	2.265	2.531
	AKTIVER, I ALT	409.851	368.405	365.495

Balance - Danica Koncernen

Forpligtelser og egenkapital

Note	Mio. kr.	30. juni 2016	Primo 2016	30. juni 2015
FORPLIGTELSE				
	Præmiehensættelser	675	696	743
	Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter	151.045	147.663	160.245
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter	158.212	154.860	153.617
	Livsforsikringshensættelser, i alt	309.257	302.523	313.862
	Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter	9.130	8.624	-
	Erstatningshensættelser	9.098	8.763	8.730
	Risikomargen på skadesforsikringskontrakter	299	298	-
	Hensættelser til bonus og præmierabatter	70	93	82
	HENSÆTTELSE TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	328.529	320.997	323.417
	Udskudte skatteforpligtelser	1.731	1.731	1.470
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	1.731	1.731	1.470
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	458	386	576
	Gæld i forbindelse med genforsikring	9	35	9
	Gæld til kreditinstitutter	23.958	8.012	7.469
	Aktuelle skatteforpligtelser	59	44	20
	Anden gæld	33.533	13.061	12.705
4	Periodeafgrænsningsposter	1.481	1.033	818
	Ansvarlig lånekapital	3.960	3.731	-
	FORPLIGTELSE, I ALT	393.718	349.030	346.484
EGENKAPITAL				
	Aktiekapital	1.000	1.000	1.000
	Opskrivningshenlæggelser	-	-	1
	Andre henlæggelser	12.655	12.159	14.421
	Overført overskud	2.478	2.316	3.589
	Foreslået udbytte	-	3.900	-
	EGENKAPITAL, I ALT	16.133	19.375	19.011
	FORPLIGTELSE OG EGENKAPITAL, I ALT	409.851	368.405	365.495

Kapitalforhold - Danica Koncernen

Mio. kr.

Ændring i egenkapital	Aktiekapital	Opskrivningshenslæggelser	Valutaomregningsreserve *	Andre henlæggelser	Overført overskud	Foreslået udbytte	I alt
Egenkapital, 31. december 2015	1.000	0	-6	12.392	2.322	3.900	19.608
Korektion af fejl samt ny bekendtgørelse	-	-	-	-227	-6	-	-233
Korrigeret egenkapital, 1. januar 2016	1.000	0	-6	12.165	2.316	3.900	19.375
Periodens resultat	-	-	-	492	162	-	654
Anden totalindkomst:							
Omregning af udenlandske enheder	-	-	3	-	-	-	3
Hedge af udenlandske enheder	-	-	-2	-	-	-	-2
Skat vedrørende anden total indkomst	-	-	-	3	-	-	3
Anden totalindkomst i alt	-	-	1	3	-	-	4
Periodens totalindkomst	-	-	1	495	162	-	658
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-	-3.900	-3.900
Egenkapital, 30. juni 2016	1.000	0	-5	12.660	2.478	0	16.133
Egenkapital, 31. december 2014	1.000	1	-4	13.600	3.560	1.899	20.056
Periodens resultat	-	-	-	822	29	-	851
Anden totalindkomst:							
Omregning af udenlandske enheder	-	-	18	-	-	-	18
Hedge af udenlandske enheder	-	-	-19	-	-	-	-19
Skat vedrørende anden total indkomst	-	-	-	4	-	-	4
Anden totalindkomst i alt	-	-	-1	4	-	-	3
Periodens totalindkomst	-	-	-1	826	29	-	854
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-	-1.899	-1.899
Egenkapital, 30. juni 2015	1.000	1	-5	14.426	3.589	0	19.011

* Indgår i balancen sammen med andre henlæggelser.

Danica Pension er forpligtet til at tildele visse forsikringstagere fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring (nu en del af Danica Pension) en andel af egenkapitalens overdækning i forhold til kravet til tilstrækkelig basiskapital, såfremt denne overdækning overstiger, hvad den var i Statsanstalten for Livsforsikring for privatiseringen i 1990. Dette gælder eventuel overdækning, som tillægges egenkapitalen eller udloddes som udbytte. Særlige overskudsandele til disse forsikringstagere udgiftsføres i resultatopgørelsen under regnskabsposten "Ændring i livsforsikringshensættelser".

Den udstedte aktiekapital består af 1.000.000 aktier à 1.000 kr. Forsikringselskabet Danica har kun én klasse, idet alle aktier har samme rettigheder.

Pengestrømsopgørelse - Danica Koncernen

Mio. kr.	30. juni 2016	31. december 2015
Pengestrømme fra driftsaktivitetet		
Resultat før skat	831	1.955
Regulering for ikke-likvide driftsposter		
Ikke kontante poster vedr. præmier og ydelser	4.283	1.472
Ikke kontante poster vedr. genforsikring	28	139
Ikke kontante poster vedr. investeringsafkast	-7.611	-4.849
Ikke kontante poster vedr. pensionsafkastskat	211	-2.475
Ikke kontante poster vedr. omkostninger	536	321
Nettoinvestering, kundemidler	-6.611	-6.517
Ind- og udbetalinger investeringskontrakter	3.167	2.934
Betalt skat	-	324
Pengestrømme fra driftsaktivitet	-5.166	-6.696
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		
Køb af investeringsejendomme	-	-1.237
Køb af obligationer	-3.847	-22.022
Salg af obligationer	6.021	20.309
Køb af derivater	-2	
Salg af derivater	2	2
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	2.174	-2.948
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		
Optagelse af ansvarlig lånekapital	-	3.730
Udbytte	-3.900	-1.899
Gæld til kreditinstitutter	15.946	860
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	12.046	2.691
Likvider primo	2.471	9.424
Periodens pengestrøm	9.054	-6.953
Likvider ultimo	11.525	2.471
Likvider ultimo		
Indlån i kreditinstitutter	10.673	840
Likvide beholdninger	852	1.631
I alt	11.525	2.471

Noter – Danica Koncernen

Note

1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORSIKRINGSSKABET DANICA

GENERELT

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) udstedt af International Accounting Standards Board (IASB), som godkendt af EU, med tilhørende fortolkningsbidrag udstedt af International Financial Reporting Interpretation Committee (IFRIC). Koncernregnskabet opfylder tillige Finanstilsynets krav til årsrapporten for udstedere af børsnoterede obligationer.

Pr. 30. juni 2015 blev koncernregnskabet aflagt efter lov om finansiel virksomhed, herunder Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser nr. 112 af 7. februar 2013. Overgangen til IFRS i 2. halvår 2015 er foretaget, da Danica Pension i efteråret 2015 har udstedt obligationer, som er noteret på den irske fondsbørs. Koncernens regnskab indgår i det ultimative moderselskab Danske Bank A/S' koncernregnskab, som aflægges efter IFRS. Overgangen til IFRS har ikke ændret på indregning og måling af de enkelte poster i resultatopgørelse og balance.

Finanstilsynet har 27. juli 2015 udstedt en ny bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser nr. 937 gældende for 2016. Denne anvendes i moderselskabet Forsikringsselskabet Danica, men har også indflydelse på koncernregnskabet. Den nye regnskabsbekendtgørelse for forsikringsselskaber har betydet en ændret opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser. Den viste primobalance 2016 er udarbejdet efter den nye bekendtgørelse og har betydet en forøgelse af de forsikringsmæssige hensættelser i koncernen med 267 mio. kr. og en reduktion af koncernens egenkapital med 208 mio. kr. Sammenligningstal for 2015 er ikke tilrettet, da dette ikke er praktisk muligt. I balancen er vist den nye primobalance pr. 1. januar 2016.

I nedenstående tabel er vist de væsentligste ændringer fra balancen pr. 31.12.2015 til primobalancen 2016, primært som flg. af den nye regnskabsbekendtgørelse.

Balance (mio. kr.)	Balance 31.12.15	Ændring ny bekendtgørelse	Primokorrektion, PAL	Balance 01.01.2016
Aktuelle skatteaktiver	362	58	7	427
Aktiver, i alt	368.340	58	7	368.405
Livsforsikringshensættelser	146.753	156.898	-109	NA
Erstatningshensættelser, Liv	291	-291		NA
Kollektivt bonuspotentiale (del af livsforsikringshensættelser)	3.584	-3.584		NA
Hensættelser for markedsrente produkter (unit-linked kontrakter)	160.628	-160.628		NA
Fortjenstmargen	NA	7.605		7.605
Risikomargen skadesforsikringskontrakter	0	298		298
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt	320.839	267	-109	320.997
Anden gæld	12.921	-1	140	13.061
Egenkapital	19.608	-208	-25	19.375
Forpligtelser og egenkapital i alt	368.340	58	7	368.405

Vedrørende opgørelse af fortjenstmargen henvises til afsnittet herom på side 22.

Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Udarbejdelsen af koncernregnskabet forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger omkring fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. De områder, hvor ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på regnskabet, er:

- forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter
- dagsværdi af finansielle instrumenter
- dagsværdi af ejendomme

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Disse skøn og vurderinger er derfor i sagens natur vanskelige, og når disse desuden involverer dødelighed og invaliditetshyppighed, vil de være forbundet med usikkerhed, selv i perioder med stabile makroøkonomiske forhold. Andre vil kunne komme frem til andre skøn.

Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter

Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter opgøres efter reglerne i den danske regnskabsbekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber.

Noter – Danica Koncernen

Note

Opgørelsen af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter bygger på en række aktuar-mæssige beregninger. Disse beregninger anvender forudsætninger om en række variable, bl.a. dødelighed og invaliditet.

De forsikringsmæssige forpligtelser opgøres ved at tilbagediskontere de forventede fremtidige ydelser til nutidsværdi. For livsforsikringer er de forventede fremtidige ydelser baseret på forventninger til den fremtidige dødelighed samt forventede hyppige der for tilbagekøb og omskrivning til fripolicy. For syge- og ulykkesforsikringer opgøres de forsikringsmæssige forpligtelser under hensyn til forventninger om omfanget af fremtidige raskmeldinger og genoptagelser af gamle sager. Forventninger til den fremtidige dødelighed baseres på Finanstilsynets benchmark, mens de øvrige forventninger baseres på erfaringer fra koncernens eksisterende bestand af forsikringer. Forventningerne opdateres løbende.

Ved opgørelsen af livsforsikringshensættelserne er der, udover den observerede levetid i dag forudsat en yderligere forøgelse af levetiden på 1,7 år for en 65-årig mand og 1,8 år for en 65-årig kvinde. En 65-årig mand forventes således at leve yderligere ca. 22 år, mens en 65-årig kvinde forventes at leve yderligere ca. 24 år.

Derudover er forpligtelserne påvirket af diskonteringsrenten, som fastsat af EIOPA (inkl. VA-tillæg).

Dagsværdi af finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter med noterede priser på et aktivt marked eller hvor værdiansættelsen bygger på generelt accepterede værdiansættelsesmodeller med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er for eksempel tilfældet for unoterede kapitalandele, for visse noterede kapitalandele og for visse obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked. Der henvises til afsnittet "Finansielle investeringsaktiver" nedenfor for en nærmere beskrivelse heraf.

Dagsværdi af ejendomme

Dagsværdien af investeringsejendomme opgøres af Danske Bank koncernens egne vurderingsmænd ud fra en systematisk vurdering, baseret på nutidsværdien af ejendommenes forventede betalingsstrømme. Nutidsværdien opgøres ved diskontering med et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav, i overensstemmelse med bilag 7 i Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskaber og tværgående pensionskasser.

Konsolidering

Forsikrings-selskabet Danica indgår, sammen med de konsoliderede virksomheder i Danica koncernen, i koncernregnskabet for Danske Bank A/S, København.

Tilknyttede virksomheder

Koncernregnskabet omfatter Forsikrings-selskabet Danica og de tilknyttede virksomheder, i hvilke koncernen har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Bestemmende indflydelse anses at foreligge, når Forsikrings-selskabet Danica er eksponeret overfor variabelt afkast fra virksomheden og samtidig direkte eller indirekte besidder over halvdelen af stemmerettighederne i virksomheden eller på anden måde har bestemmende indflydelse på de ledelsesmæssige eller driftsmæssige beslutninger, der påvirker det variable afkast.

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet indhold. Der elimineres for interne transaktioner og mellemværender mellem koncernselskaber.

Købte virksomheder medtages fra overtagelsestidspunktet.

På overtagelsestidspunktet indregnes købte virksomheders nettoaktiver dvs. aktiver, herunder identificerbare immaterielle aktiver, fratrukket forpligtelser og eventualforpligtelser til dagsværdi, efter overtagelsesmetoden.

Hvor kostprisen overstiger dagsværdien af nettoaktiverne i den overtagne virksomhed, indregnes forskelsbeløb som goodwill. Goodwill indregnes i den overtagne virksomheds funktionelle valuta. Hvor dagsværdien af nettoaktiverne overstiger kostpris (negativ goodwill), indregnes forskelsbeløbet som en indtægt i resultatopgørelsen på overtagelsestidspunktet. Der indregnes ikke goodwill på minoritetsinteressernes andel af den overtagne virksomhed.

Solgte virksomheder medtages frem til overdragelsestidspunktet.

For en oversigt over koncernens selskaber henvises til side 64 i årsrapporten for 2015. Koncernen er ikke underlagt begrænsninger i forhold til adgangen til at disponere over koncernens aktiver eller indfrielse af koncernens forpligtelser.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede virksomheder, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Koncernen klassificerer sædvanligvis virksomheder som associerede, hvis Forsikrings-selskabet Danica direkte eller indirekte besidder mellem 20 pct. og 50 pct. af stemmerettighederne.

Noter – Danica Koncernen

Note

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes på erhvervelsestidspunktet til kostpris. Efterfølgende sker indregning og måling efter indre værdis metode. Den forholdsmæssigt ejede andel af virksomhedernes egenkapital med tillæg af erhvervet goodwill medtages i posten "Kapitalandele af associerede virksomheder", og den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter skat føres i posten "Resultat af associerede virksomheder". Den forholdsmæssige andel baseres på regnskaber med balancedag højst tre måneder før koncernens balancedag og opgjort efter Forsikringselskabet Danicas regnskabspraksis.

Der elimineres for den forholdsmæssige andel af avancer og tab ved handel mellem associerede virksomheder og virksomheder i Danica koncernen.

Fælles kontrollerede aktiver og aktiviteter

Ejendomme, som ejes i fællesskab med andre virksomheder udenfor koncernen, og hvor hver deltager har kontrol over sin andel af de økonomiske fordele gennem sin andel af ejendommen, klassificeres som fælles kontrollerede aktiver.

Koncernen deltager sammen med andre pensionsselskaber i fælles aktiviteter, som administreres af Forenede Gruppeliv. Indtjening, omkostninger, aktiver og forsikringsforpligtelser m.v. fordeles til indregning hos de enkelte deltagere ud fra deres kvoteandel, som er bestemt af størrelsen af de præmier, deltageren har indtegnet i årets løb.

For fælles kontrollerede aktiver og aktiviteter indregnes en forholdsmæssig andel (svarende til pro rata konsolidering) i resultatopgørelse og balance, i overensstemmelse med relevante IFRS standarder.

Koncerninterne transaktioner

Transaktioner mellem selskaber i Danske Bank koncernen foretages på markedsmæssige vilkår eller på omkostningsdækket basis og efter kontraktlig aftale mellem virksomhederne, med mindre transaktionerne er ubetydelige.

Segmentrapportering

Koncernen er i regnskabet opdelt i tre forretningssegmenter ud fra forskelle i produkter. Segmentet Traditionel omfatter traditionel livsforsikring og pension med ydelsesgarantier samt Forenede Gruppeliv, mens segmentet Markedsrenteprodukter omfatter pensionsopsparing med markedsafkast. Segmentet Syge- og ulykke omfatter skadesforsikring, som udover syge- og ulykkesforsikring består af Sundhedssikring, Kritisk sygdom og Sundhedsfremmer. Resultat før skat i segmentrapporteringen er opgjort efter samme regnskabspraksis som koncernregnskabet. Der foretages præsentationsmæssige ændringer i forhold til hovedposterne i resultatopgørelsen for koncernen til overensstemmelse med den segmentrapportering, der anvendes internt af koncernens ledelse til vurdering af indtjening og allokering af ressourcer. Ændringerne fremgår af reklassifikationskolonnen.

Transaktioner mellem segmenter afregnes på markedspriseniveau eller omkostningsdækkende basis. Centralt afholdte omkostninger i stabs-, administrations- og backoffice-funktioner fordeles til forretningsområderne ud fra forbrug og aktivitet til kalkulerede enhedspriser eller til markedspriser, hvis sådanne findes.

Der vises endvidere en geografisk segmentopdeling af præmier og aktiver, opdelt på de tre lande koncernen opererer i. Danmark, Sverige og Norge.

Omregning af transaktioner i fremmed valuta

Koncernregnskabet præsenteres i danske kroner, som er Forsikringselskabet Danicas funktionelle valuta. Den funktionelle valuta i koncernens enheder er valutaen i det land, hvor enheden er hjemmehørende, idet de fleste indtægter og udgifter afregnes i hjemlandets valuta.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til enhedens funktionelle valuta til transaktionsdagens kurs. Gevinster og tab, som opstår mellem valutakursen på transaktionsdagen og afregningsdagen, indregnes i resultatopgørelsen.

På balancedagen omregnes monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta til balancedagens kurs. Valutakursreguleringer af monetære aktiver og forpligtelser, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen.

Omregning af udenlandske enheder

Aktiver og forpligtelser i udenlandske enheder omregnes til danske kroner til balancedagens kurs. Indtægter og omkostninger omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursgevinster og -tab ved omregning af nettoinvesteringen i en udenlandsk enhed indregnes i anden totalindkomst. Nettoinvesteringen omfatter udover enhedens egenkapital og goodwill tillige investeringer i den udenlandske enhed i form af efterstillet kapital.

Regnskabsmæssig sikring

Koncernen anvender derivater til sikring af renterisikoen på fastforrentede forpligtelser, som måles til amortiseret kostpris. Når visse kriterier er opfyldt, behandles den sikrede risiko regnskabsmæssigt som sikring af dagsværdi. Renterisikoen på de sikrede forpligtelser indregnes til dagsværdi som en værdiregulering af de sikrede poster. Værdireguleringen indregnes i resultatopgørelsen.

Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, amortiseres den akkumulerede værdiregulering af den sikrede post og indregnes i resultatopgørelsen over den resterende løbetid.

Noter – Danica Koncernen

Note

Finansielle forpligtelser i fremmed valuta anvendes til valutakurssikring af nettoinvestering i udenlandske enheder. Valutakursregulering, der kan henføres til sikringsforholdet, indregnes i anden totalindkomst. Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, indregnes valutakursregulering af de finansielle forpligtelser i resultatopgørelsen fra tidspunktet for sikringsforholdets ophør.

Når en udenlandsk enhed afhændes, sker der indregning i resultatopgørelsen af de beløb, som har været indregnet i anden totalindkomst i forbindelse med sikringsforholdet, herunder beløb indregnet i forbindelse med valutaomregning af den udenlandske enhed.

Forsikringskontrakter

Livsforsikringspolicerne opdeles i forsikrings- og investeringskontrakter. Forsikringskontrakter er kontrakter, som indeholder væsentlige forsikringsrisici eller giver forsikringstager ret til bonus. Investeringskontrakter er kontrakter med ubetydelig forsikringsrisiko og består af markedsrenteprodukter, hvor forsikringstageren bærer investeringsrisikoen.

Kontribution

Danica Pensions overskudspolitik er anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med bekendtgørelsen om kontributionsprincippet. Bestanden af Danica Traditionel forsikringer er opdelt i fire rentegrupper, fire omkostningsgrupper og tre risikogrupper.

Risikotillæg kan indregnes, så længe der er bonuspotentialer i den enkelte gruppe.

Inden for hver rentegruppe kan tab dækkes kollektivt af gruppens kollektive bonuspotentialer, individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen, før egenkapitalen dækker. Eventuelle tab på risiko- og omkostningsgrupper, der ikke kan dækkes af de enkelte gruppers kollektive bonuspotentialer, skal dækkes af egenkapitalen.

Danica Pension er forpligtet til at tildele visse forsikringstager fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring (nu en del af Danica Pension) en andel af egenkapitalens overdækning i forhold til kravet til tilstrækkelig basiskapital, såfremt denne overdækning overstiger, hvad den var i Statsanstalten for Livsforsikring før privatiseringen i 1990. Dette gælder eventuel overdækning som konsolideres i egenkapitalen eller udloddes som udbytte. Særlige overskudsandele til disse forsikringstager udgiftsføres i resultatopgørelsen under regnskabsposten "Ændring i livsforsikringshensættelser og erstatningshensættelser":

RESULTATOPGØRELSE

Livsforsikringspræmier

Løbende præmier og engangspræmier fra forsikringskontrakter medtages i resultatopgørelsen på forfaldstidspunktet. Genforsikringsandelen af præmierne fradrages. Præmier fra investeringskontrakter medtages direkte i balancen og vises i noterne.

Investeringsafkast

Indtægter fra associerede virksomheder indeholder andel af resultat efter skat af associerede virksomheder samt realiserede gevinster og tab ved salg i årets løb.

Indtægter af investeringsejendomme indeholder resultat ved drift af investeringsejendomme efter fradrag af udgift til ejendomsadministration.

Renteindtægter og udbytter m.v. indeholder renter af obligationer, andre værdipapirer, udlån og tilgodehavender. Endvidere indgår udbytte af kapitalandele, bortset fra udbytte fra tilknyttede og associerede virksomheder.

Kursreguleringer indeholder realiserede og urealiserede gevinster og tab samt valutakursreguleringer på investeringsaktiver bortset fra associerede virksomheder.

Renteudgifter indeholder renter af ansvarlige lån og øvrig gæld.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed indeholder porteføljestyriingsgebyrer til kapitalforvaltere, direkte handelsomkostninger, depotgebyrer samt egne omkostninger til administration af og rådgivning vedrørende investeringsaktiver.

PAL-skat

PAL-skatten udgøres af individuel PAL-skat, som beregnes af den løbende rentetilskrivning på kundernes depoter, samt institut PAL, som beregnes af henlæggelser til kollektiv bonuspotentialer m.v. PAL-skattesatsen udgør 15,3 pct.

Forsikringsydelse

Forsikringsydelse f.e.r. (for egen regning) omfatter årets udbetalte ydelser på forsikringskontrakter, reguleret med årets ændring i erstatningshensættelser og efter fradrag for genforsikringens andel. Forsikringsydelse fra investeringskontrakter medtages direkte i balancen.

Ændring i livsforsikringshensættelser

Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r. omfatter årets ændring af livsforsikringshensættelserne brutto med fradrag for genforsikringens andel, bortset fra præmier og ydelser vedrørende investeringskontrakter. Såvel Traditionel som Markedsrente indgår i posten.

Noter – Danica Koncernen

Note

Ændring i kollektivt bonuspotentiale er en del af ændring i livsforsikringshensættelser og omfatter årets ændring i kollektivt bonuspotentiale for de bonusberettigede forsikringer.

Ændring i fortjenstmargen

Ændring i fortjenstmargen omfatter årets ændring i fortjenstmargen tilknyttet livsforsikring.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger

Erhvervsomkostninger omfatter periodiserede omkostninger forbundet med at erhverve og forny forsikringsbestanden. Administrationsomkostninger omfatter øvrige periodiserede omkostninger vedrørende forsikringsdriften.

Fordeling af ikke direkte henførbare omkostninger mellem erhvervelse og administration og mellem livsforsikring og syge- og ulykkesforsikring er baseret på en ABC-fordelingsmodel. I modellen anvendes fordelingsnøgler baseret på aktivitetsregistreringer.

Resultatafhængig løn udgiftsføres i takt med optjeningen. En andel af årets resultatafhængige løn kan udbetales i form af betingede aktier i Danske Bank A/S.

Overført investeringsafkast

Det overførte investeringsafkast består af afkast til egenkapitalen samt afkast til syge- og ulykkesforsikring.

Syge- og ulykkesforsikring

Præmieindtægter f.e.r. medtages i resultatopgørelsen på forfaldstidspunktet. Præmieindtægter, der opgøres efter fradrag for skadesuafhængige rabatter m.v. og afgivne forsikringspræmier, er periodiseret.

Forsikringsteknisk rente, der er et beregnet renteafkast af de gennemsnitlige forsikringsmæssige hensættelser f.e.r., overføres fra investeringsafkast. Beløbet beregnes ud fra den af Finanstilsynet offentliggjorte løbetidsafhængige diskonteringsssats. Den del af forøgelsen af præmie- og erstatningshensættelserne, der kan henføres til diskontering, overføres fra præmierne/erstatningsudgifterne til modregning i den forsikringstekniske rente. Kursregulering indgår under investeringsafkast.

Erstatningsudgifter f.e.r. omfatter årets udbetalte erstatninger reguleret med ændringen i erstatningshensættelser, herunder gevinst eller tab på tidligere års hensættelser (afløbsresultat). Endvidere indgår udgifter til vurdering af skadesager, udgift er til skadesbekæmpelse samt et skøn over de forventede omkostninger i forbindelse med administration og skadebehandling af de forsikringskontrakter, som virksomheden har indgået. Derudover reguleres med ændring i risikomargen. I de samlede bruttoerstatninger modregnes genforsikringens andel.

Andre indtægter

Omfatter indtægter, der ikke direkte kan henføres til forsikrings- eller investeringsaktiviteter.

Andre omkostninger

Omfatter omkostninger, der ikke direkte kan henføres til forsikrings- eller investeringsaktiviteter.

Skat

I resultatopgørelsen indregnes beregnet aktuel og udskudt skat af årets resultat før skat samt efterregulering af tidligere års beregnede skat. Indkomstskat af årets resultat indregnes i resultatopgørelsen på grundlag af skattereglerne i de lande, hvor Danica driver virksomhed. Skat i forbindelse med poster, der indregnes i anden totalindkomst, indregnes ligeledes i anden totalindkomst.

BALANCE

AKTIVER

Immaterielle aktiver

Goodwill

Goodwill forekommer ved overtagelse af virksomheder og består af forskelsværdien mellem kostprisen på overtagne virksomheder og dagsværdien af overtagne nettoaktiver.

Goodwill fordeles på forretningsområder, som udgør de mindste identificerbare pengestrømsgenererende enheder, svarende til den interne rapporteringsstruktur og det niveau hvorpå ledelsen overvåger investeringen. Goodwill amortiseres ikke, men for hvert forretningsområde testes for værdiforringelse en gang årligt eller hyppigere, hvis der er indikation på værdiforringelse. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af en pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver overstiger den højeste værdi af nettosalgspris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

Goodwill vedrørende associerede virksomheder indregnes under "Kapitalandele i associerede virksomheder". Den samlede regnskabsmæssige værdi af kapitalandelen i den associerede virksomhed (inklusive goodwill) udgør den enhed, som testes for værdiforringelse.

Værdiforringelsestest for goodwill vedrørende dattervirksomheder baseres på indtjeningsestimater for budgetperioden efterfulgt af en terminalværdi. Budgetperioden udgør som udgangspunkt de næste 5 år. Såfremt indtjeningen ikke forventes at være nor-

Noter – Danica Koncernen

Note

maliseret indenfor 5 år, forlænges perioden med eksplicite indtjeningsestimater til at udgøre op til 10 år. De forventede pengestrømme tilbagediskonteres med 9 pct. efter skat, svarende til 12 pct. før skat. For goodwill i associerede virksomheder foretages værdiforringelsestesten bl.a. ud fra årsregnskaber.

Til brug ved beregning af den pengestrømsfrembringende dattervirksomheds kapitalværdi er anvendt de pengestrømme, der fremgår af de seneste bestyrelsesgodkendte budgetter og prognoser for de kommende fem regnskabsår. For regnskabsår efter budgetperioderne (terminalperioden) er der sket ekstrapolation af pengestrømmene i den seneste budgetperiode korrigeret for forventede vækstrater.

De væsentligste forudsætninger i værdiforringelsestesten er vækst i terminal periode -6 %, og inflation 0 %.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som Danica selv benytter til administration m.v. Afgrænsningen mellem domicil- og investeringsejendomme er nærmere beskrevet under afsnittet "Investeringsejendomme". Domicilejendomme værdiansættes til dagsværdi efter de samme principper som koncernens investeringsejendomme se afsnittet "Investeringsejendomme".

Stigningen i omvurderet værdi indregnes i anden totalindkomst medmindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen. Fald i omvurderet værdi indregnes i resultatopgørelsen medmindre faldet modsvarer en værdistigning, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Afskrivning på domicilejendomme foretages lineært baseret på ejendommens forventede skrapværdi og en skønnet brugstid på 50 år.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler. Investeringsejendomme er ejendomme, som koncernen ikke selv benytter til administration m.v., da sådanne ejendomme klassificeres som domicilejendomme. Ejendomme, som indeholder elementer af både domicil- og investeringsejendomme, opdeles forholdsmæssigt på de to ejendomstyper, hvis andelene kan frasælges separat. I øvrige tilfælde klassificeres sådanne ejendomme som investeringsejendomme, med mindre omfanget af koncernens egen anvendelse udgør 10 pct. eller mere af ejendommens samlede areal.

Investeringsejendomme indregnes ved køb til kostpris inklusiv transaktionsomkostninger og måles efterfølgende til dagsværdi.

Investeringsejendomme under opførelse måles til kostpris indtil det tidspunkt, hvor dagsværdien kan måles pålideligt, hvilket typisk er på færdiggørelsestidspunktet. Ved indikation på værdiforringelse foretages vurdering af nedskrivningsbehov og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste værdi af nettosalgsprisen og nytteværdien.

Dagsværdien af investeringsejendomme opgøres ud fra en systematisk vurdering, baseret på nutidsværdien af ejendommens forventede betalingsstrømme. Nutidsværdien opgøres ved diskontering med et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav (afkastprocent). Afkastprocenten afhænger af beliggenhed, ejendomstype og anvendelsesmulighed, indretning og vedligeholdelsesstand samt lejekontraktens løbetid, lejeregulering og lejerens bonitet.

Finansielle instrumenter generelt

Klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser samt oplysning om indregning i resultatopgørelsen af renter og værdiregulering m.v. fremgår af note 6 *finansielle instrumenter*.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen til dagsværdi, der som hovedregel svarer til kostprisen. Mellem handelsdagen og afregningsdagen indregnes ændringer i dagsværdien af det uafviklede finansielle instrument.

For porteføljer af aktiver og forpligtelser med ensartede markedsrisici og som styres på dagsværdibasis værdiansættes porteføljen med udgangspunkt i midterpriser.

Finansielle investeringsaktiver

Finansielle investeringsaktiver klassificeres på indregningstidspunktet som finansielle aktiver designet til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen, idet disse aktiver styres på dagsværdibasis bl.a. som følge af samspillet med forsikringsforpligtelserne. Undtagelse herfra er derivater, der per definition klassificeres som handelsportefølje, og indlån i kreditinstitutter, der klassificeres som tilgodehavender.

Fastsættelse af dagsværdi er baseret på noterede markedspriser for finansielle instrumenter handlet i aktive markeder. Når der foreligger et aktivt marked, foretages værdiansættelsen derfor med udgangspunkt i senest observerede markedspris på balancedagen.

Når et finansielt instrument er noteret i et marked, som ikke er aktivt, tager værdiansættelsen udgangspunkt i den seneste transaktionspris. Der korrigeres for efterfølgende ændringer i markedsforholdene, bl.a. ved at inddrage transaktioner i lignende finansielle instrumenter, der vurderes gennemført ud fra normale forretningsmæssige overvejelser. Når der ikke findes et marked, fastsættes dagsværdien for almindelige og mere simple finansielle instrumenter, såsom rente- og valutaswaps og uoterede obligationer, efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesmetoder. Der anvendes markedsbaserede parametre ved værdiansættelsen.

Noter – Danica Koncernen

Note

For mere komplekse finansielle instrumenter, såsom swaptioner, andre OTC-produkter samt unoterede kapitalandele anvendes værdiansættelsesmodeller, som typisk er baseret på værdiansættelsesmetoder generelt accepteret inden for sektoren. Resultatet af værdiansættelsesmodeller er ofte udtryk for et skøn over en værdi, som ikke ud fra markedsobservationer kan fastsættes entydigt. Værdiansættelsen bliver derfor i visse tilfælde gennemført ved at inddrage risikofaktorer (likviditets- og modpartsrisiko) som yderligere parametre.

Derivater omfatter derivater, hvis dagsværdi er positiv, mens derivater, hvis dagsværdi er negativ, indgår under posten "Anden gæld".

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter klassificeres på indregningstidspunktet som finansielle aktiver designet til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen, på grund af samspillet med de tilhørende forpligtelser.

Når der foreligger et aktivt marked, anvendes den noterede officielle kurs på balancedagen. Hvis noterede kurser på et aktivt marked ikke findes, fastsættes dagsværdien ved anvendelse af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, efter samme principper, som beskrevet for finansielle investeringsaktiver.

Tilgodehavender

Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser vises opdelt på præmiehensættelser, livsforsikringshensættelser og erstatningshensættelser.

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket normalt svarer til pålydende værdi med fradrag af eventuel nedskrivning til imødegåelse af tab.

FORPLIGTELSE OG EGENKAPITAL

Præmiehensættelser

Præmiehensættelserne vedrører syge- og ulykkesforsikringer og afsættes svarende til den del af de opkrævede præmier, der vedrører efterfølgende regnskabsår.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne opgøres for hver forsikring på basis af en nul kuponrentestruktur. Ved opgørelsen af livsforsikringshensættelserne anvendes forudsætninger om den forventede fremtidige dødelighed, invaliditetshyppighed samt forudsætninger om omskrivning til fripolice og tilbagekøb. Forventninger til den fremtidige dødelighed baseres på Finanstilsynets benchmark, mens de øvrige forventninger er fastlagt på baggrund af erfaringer fra den eksisterende bestand af forsikringer. Der tillægges en risikomargen, som er fastlagt ved anvendelse af en margin på dødelighedsintensiteterne og intensiteterne vedrørende omskrivning til fripolice og tilbagekøb. Risikomargenen er det beløb, som der på markedet må forventes at skulle betales til en erhverver af policen, for at denne vil påtage sig risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle policen afviger fra nutidsværdien af bedste skøn over de betalingsstrømme, der afvikler policen.

Særlige overskudsandele for regnskabsåret indregnes løbende i livsforsikringshensættelserne.

Livsforsikringshensættelserne opdeles i garanterede ydelser inkl. risikomargen, individuelle bonuspotentialer og kollektive bonuspotentialer.

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret forsikringstagerne. Garanterede ydelser er beregnet som nutidsværdien af de aktuelt garanterede ydelser tillagt nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration og med fradrag af nutidsværdien af de fremtidige præmier.

Individuelle bonuspotentialer omfatter forpligtelser til at yde bonus over tid. Individuelt bonuspotentiale opgøres for bestanden af bonusberettigede forsikringer, som forskellen mellem forsikringstagerens opsparring fratrukket nutidsværdien af policens garanterede ydelser. Derudover fratrækkes fortjenstmargenen. Bonuspotentialet kan ikke være negativt.

Kollektivt bonuspotentiale er den del af værdien af forsikringstagerens bonusret, der ikke er indeholdt i forsikringstagerens opsparring. Hvis det individuelle bonuspotentiale er nul, vil eventuelt fortjenstmargenen, der ikke er indeholdt i det individuelle bonuspotentiale, blive finansieret af det kollektivt bonuspotentiale.

Hvis en rentegruppens realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale, anvendes individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargenen hørende til gruppens forsikringer. Yderligere tab dækkes af egenkapitalen

Hensættelser til kollektivt bonuspotentiale omfatter forsikringstagerens andel af realiseret resultat for bonusberettigede forsikringer, der endnu ikke er tilskrevet den enkelte forsikringstager

Hensættelserne til markedsrente produkterne opgøres til dagsværdi med udgangspunkt i den enkelte forsikrings andel af de tilknyttede investeringsforeninger og under hensyntagen til indgåede garantier. For den del af forsikringerne, der er tegnet med garanti, opgøres værdien af garanterede ydelser på basis af de til Finanstilsynet anmeldte opgørelsesgrundlag.

Noter – Danica Koncernen

Note

Overførsler mellem aktiver tilknyttet kundemidler og egenkapitalmidler gennemføres til dagsværdi. Forskellen mellem dagsværdi og regnskabsmæssig værdi vedrørende overførte aktiver indregnes i kollektivt bonuspotentiale med modpost direkte på egenkapitalen.

Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter

Fortjenstmargen er nutidsværdien af den endnu ikke indtjente fortjeneste på kontrakterne, og som forventes indregnet i resultatopgørelsen i takt med, at der ydes forsikringsdækning og eventuelle andre ydelser under kontrakten.

Finanstilsynet har den 20. maj 2016 udsendt et fortolkningsbidrag vedrørende den regnskabsmæssige opgørelse af fortjenstmargen, der indebærer at fortjenstmargenen på det traditionelle produkt i regnskabet skal opgøres på policeniveau fremfor på rentegruppeniveau. Efter Danicas og branchens opfattelse giver denne fremgangsmåde imidlertid ikke et retvisende billede af den praksis, der anvendes i det traditionelle produkt. Branchen og tilsynet er i dialog om det nye fortolkningsbidrag og indtil denne dialog er afsluttet, har Danica i halvårsregnskabet valgt uændret at opgøre fortjenstmargenen på rentegruppeniveau fremfor på police. Fortolkningsbidraget vedrører alene den regnskabsmæssige opdeling og specifikation af de forsikringsmæssige hensættelser, og vil ikke påvirke periodens resultat. Ligeledes vil fortolkningsbidraget ikke påvirke solvensopgørelsen i en negativ retning.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelserne udgør et skøn over forventede udbetalinger samt forfaldne, endnu ikke udbetalte forsikringsydelser for koncernens syge- og ulykkesforsikringer. Hensættelserne afvikles som løbende udbetalinger, og forpligtelsen opgøres som nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger inklusiv omkostninger til afvikling af erstatningsforpligtelserne.

Risikomargen på skadesforsikringskontrakter

På skadeskontrakterne tillægges en risikomargen, som er fastlagt ved anvendelse af en margin på intensiteterne vedrørende reaktivering og genoptagelse af skader. Risikomargenen er det beløb, som der på markedet må forventes at skulle betales til en erhverver af policen, for at denne vil påtage sig risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle policen afviger fra nutidsværdien af bedste skøn over de betalingsstrømme, der afvikler policen.

Hensættelser til bonus og præmierabatter

Hensættelsen til bonus og præmierabatter er beløb, der tilfalder forsikringstagerne som følge af et gunstigt skadeforløb for indværende eller tidligere år.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudt skat opgøres ud fra gældsmetoden på alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier på aktiver og forpligtelser. Udskudt skat indregnes i balancen under posterne "Udskudte skatteaktiver" og "Udskudte skatteforpligtelser" på grundlag af gældende skattesatser.

Skatteaktiver vedrørende uudnyttede underskud og skattefradrag indregnes alene i udskudt skat, hvis det er sandsynligt at sådanne underskud og skattefradrag kan udnyttes.

Gældsposter

Derivater måles til dagsværdi. Derivater med negativ dagsværdi indgår under posten "Anden gæld". Øvrige gældsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket normalt svarer til pålydende værdi.

Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital er efterstillede kapitalindskud, der omfatter udstedte obligationer. I tilfælde af likvidation eller konkurs kan ansvarlig lånekapital først gøres gældende efter de almindelige kreditor krav. Den ansvarlige lånekapital indgår i koncernens kapitalgrundlag.

Ansvarlig lånekapital måles til amortiseret kostpris suppleret med dagsværdien af den sikrede renterisiko, jf. afsnittet om regnskabsmæssig sikring.

Egenkapital

Valutaomregningsreserve

Valutaomregningsreserven omfatter omregningsdifferencer opstået ved omregning af resultat og nettoinvestering for udenlandske enheder fra deres funktionelle valutaer til danske kroner. Derudover indgår valutakursregulering af finansielle forpligtelser, klassificeret som regnskabsmæssig sikring af nettoinvesteringen i udenlandske enheder.

Andre henlæggelser

Akkumulerede resultater i dattervirksomheder indregnes under andre henlæggelser, når moderselskabet er et skadesforsikrings-selskab. Valutaomregningsreserven skal vises særskilt i henhold til IFRS, men er en del af andre henlæggelser i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskaber og tværgående pensionskasser.

Noter – Danica Koncernen

Note

Opskrivningshenlæggelsen omfatter værdiregulering af domicilejendomme til dagskurs med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Den del af værdireguleringen, som skal henføres til bonusberettigede forsikrings- og investeringskontrakter, overføres til kollektivt bonuspotentiale.

Foreslået udbytte

Udbytte, som bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse, indregnes som en særskilt reserve i egenkapitalen. Udbytte indregnes som en forpligtelse, når generalforsamlingens beslutning foreligger.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen for koncernen er opstillet efter den indirekte metode med udgangspunkt i årets resultat før skat og viser koncernens pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteter samt årets forskydning i likvider. Likvider består af "Likvide beholdninger" samt "Indlån i kreditinstitutter".

Nøgletal

Koncernens nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser. Afkastnøgletallene er beregnet som sammenvægtede afkast.

Kommende standarder og fortolkningsbidrag

International Accounting Standards Board (IASB) har udsendt en række ændringer af de internationale regnskabsstandarder, ligesom International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) har udsendt en række fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft. Ingen af disse forventes at få væsentlig indflydelse på koncernens fremtidige regnskabsaflæggelse. I det følgende er omtalt de standarder og fortolkningsbidrag, som forventes at få indflydelse på koncernens regnskabsaflæggelse.

IFRS 9, Financial Instruments

IASB har i juli 2014 udsendt IFRS 9, som skal erstatte principperne i IAS 39. IFRS 9 indeholder principper for klassifikation af finansielle instrumenter, nedskrivninger vedrørende kreditrisikoen på finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris i resultatopgørelsen og generelle bestemmelser for hedge accounting (regnskabsmæssig sikring). IASB arbejder fortsat på nye bestemmelser for regnskabsmæssig sikring på porteføljeniveau.

Standarden medfører, at finansielle aktiver klassificeres på grundlag af virksomhedens forretningsmodel og de kontraktuelle karakteristika af aktiverne inklusive eventuelle indbyggede derivater, som i modsætning til efter IAS 39 ikke skal udskilles. Aktiver, der ejes med henblik på at opnå et kontraktuelt cashflow, og hvor cashflowet er udtryk for betaling af hovedstol og renter herpå, skal måles til amortiseret kostpris. Aktiver, der ejes med henblik på både at modtage det kontraktuelle cashflow og at sælge, og som samtidig har et cashflow, som er udtryk for betaling af hovedstol og renter, skal måles til dagsværdi med indregning af værdiændringer i Anden totalindkomst. Øvrige aktiver skal måles til dagsværdi med indregning af værdireguleringen i resultatopgørelsen. Som i IAS 39 kan virksomheden vælge dagsværdiregulering af finansielle aktiver, såfremt dette fjerner eller væsentligt mindsker en regnskabsmæssig mismatch, der ellers opstår ved indregning af aktiver og forpligtelser efter forskellige principper (dagsværdioptionen). Koncernen anvender i dag denne dagsværdioption i IAS 39.

For finansielle forpligtelser er principperne stort set uændrede i forhold til IAS 39.

IFRS 9, som endnu ikke er godkendt af EU, skal implementeres 1. januar 2018. Der foregår p.t. overvejelser i IASB om, hvordan forsikringsvirksomheder skal håndtere, at IFRS 9 skal implementeres før implementeringen af ændringen af IFRS 4, Insurance Contracts, som er under udarbejdelse af IASB. Koncernen følger denne udvikling og vil efter dette er afklaret overveje om implementeringen af IFRS 9 skal udskydes til implementering af IFRS 4, hvilket forventes at være en af de optioner, der vil blive givet til forsikringselskaber.

IFRS 15, Revenue from Contracts with Customers

IASB har i maj 2014 udsendt IFRS 15 benævnt "Revenue from Contracts with Customers", som skal erstatte principperne i IAS 18 og andre standarder om indtægtsindregning. I henhold til IFRS 15 skal indtægter indregnes i takt med, at forpligtelserne i henhold til kontrakten opfyldes. Standarden tilføjer desuden yderligere oplysningsforpligtelser.

IFRS 15, som endnu ikke er godkendt af EU, skal implementeres 1. januar 2018. Koncernen er i gang med at vurdere effekten af standarden. Det er endnu ikke muligt at vurdere eventuelle regnskabsmæssige effekter af standarden.

Noter - Danica Koncernen

Note Mio. kr.

2 FORRETNINGSSEGMENTER

Koncernens forretningssegmenter er opdelt ud fra forskelle i produkter. Segmentet Traditionel omfatter traditionel livsforsikring og pension med ydelsesgarantier samt Forenede Gruppeliv, mens segmentet Unit-link omfatter pensionsopsparing med markedsafkast. Segmentet Syge- og ulykke omfatter skadesforsikring, som udover syge- og ulykkesforsikring består af Sundhedsikring, Kritisk sygdom og Sundhedsfremmer.

FORRETNINGSSEGMENTER 1. halvår 2016	Traditionel	Unit-link	Syge- og ulykke	I alt	Reklassifikation	Koncern
Bruttopræmier	1.834	13.432	728	15.994	-129	15.865
Bruttopræmier fra eksternt salg	1.834	13.432	728	15.994	-129	15.865
- Bruttopræmier på investeringskontrakter	-	-5.736	-	-5.736	-	-5.736
Bruttopræmier i resultatopgørelsen	1.834	7.696	728	10.258	-129	10.129
Investeringsafkast allokaret til forsikringsresultat	8.939	-1.699	-	7.240	-190	7.050
Forsikringsydelse	-6.285	-4.700	-768	-11.753	129	-11.624
Ændring i hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	-3.708	-1.076	111	-4.673	-130	-4.803
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-193	-380	-56	-629	-	-629
Resultat af genforsikring	-2	0	-16	-18	-	-18
Andre indtægter, netto	80	458	-2	536	89	625
Forsikringsresultat	665	299	-3	961	-231	730
Særlige overskudsandele	-130	-	-	-130	130	0
Investeringsresultat, egenkapital	22	-	1	23	78	101
Investeringsresultat, syge- og ulykke	-	-	-23	-23	23	0
Resultat før skat	557	299	-25	831	0	831
Øvrige segmentoplysninger:						
Renteindtægter	3.086	87	61	3.234	-	-
Renteudgifter	-1.235	-12	-2	-1.249	-	-
Resultat af associerede virksomheder, indre værdi	15	-	-	15	-	-

Danica koncernen har ingen kunder, hvor 10 pct. eller mere af indtægterne stammer fra en enkelt kunde.

FORRETNINGSSEGMENTER 1. halvår 2015

Bruttopræmier	2.044	12.921	668	15.633	-158	15.475
Bruttopræmier fra eksternt salg	2.044	12.921	668	15.633	-158	15.475
- Bruttopræmier på investeringskontrakter	-	-4.804	-	-4.804	-	-4.804
Bruttopræmier i resultatopgørelsen	2.044	8.117	668	10.829	-158	10.671
Investeringsafkast allokaret til forsikringsresultat	-179	6.610	-	6.431	386	6.817
Forsikringsydelse	-7.105	-3.765	-705	-11.575	158	-11.417
Ændring i hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	6.176	-10.733	-9	-4.566	-42	-4.608
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-192	-346	-61	-599	-5	-604
Resultat af genforsikring	-91	-6	-1	-98	-	-98
Andre indtægter, netto	32	438	-2	468	-257	211
Forsikringsresultat	685	315	-110	890	82	972
Særlige overskudsandele	-42	-	-	-42	42	0
Investeringsresultat, egenkapital	82	-	0	82	85	167
Investeringsresultat, syge- og ulykke	-	-	209	209	-209	0
Resultat før skat	725	315	99	1.139	0	1.139
Øvrige segmentoplysninger:						
Renteindtægter	2.726	14	74	2.814	-	-
Renteudgifter	-496	-6	-1	-503	-	-
Resultat af associerede virksomheder, indre værdi	81	-	-	81	-	-

Danica koncernen har ingen kunder, hvor 10 pct. eller mere af indtægterne stammer fra en enkelt kunde.

Noter - Danica Koncernen

Note	Mio. kr.		1. halvår 2016	1. halvår 2015
2				
	fortsat			
	GEOGRAFISKE FORDELING			
	Præmieindtægter fra eksterne kunder medtages i det land, hvor kontrakten er solgt.			
	Aktiver omfatter alene immaterielle aktiver, materielle aktiver, investeringsejendomme og kapitalandele i associerede virksomheder i henhold til IFRS og giver ikke et brugbart billede af koncernens aktiver til ledelsesmæssige formål.			
	Goodwill er fordelt til det land, hvor aktiviteten udføres, mens de øvrige aktiver er fordelt på baggrund af placering.			
		Præmier eksterne kunder	Aktiver	
		1. halvår 2016	1. halvår 2015	1. halvår 2016
				1. halvår 2015
	Danmark	10.499	9.814	28.238
	Sverige	4.264	4.725	-
	Norge	1.101	936	84
	I alt	15.864	15.475	28.322
				26.703
3	BRUTTOPRÆMIER, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter			
	Direkte forsikringer:			
	Løbende præmier			7.018
	Engangspræmier			8.118
	Direkte forsikringer i alt			15.136
	Bruttopræmier i alt			15.136
	I ovenstående bruttopræmier udgør de indbetalte præmier på investeringskontrakter, som ikke indgår i resultatopgørelsen:			
	Løbende indbetalinger			1.179
	Engangsindbetalinger			4.556
	Indbetalinger i alt			5.735
	Bruttopræmier i resultatopgørelsen i alt			9.401
				10.003

Noter - Danica Koncernen

Note	Mio. kr.							30. juni 2016	31. december 2015	
4	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL									
	Ansvarlig lånekapital, er lån som i tilfælde af selskabets likvidation eller konkurs først fyldestgøres efter de almindelige kreditorkrav. Ansvarlig lånekapital medregnes i basiskapitalen mv. i henhold til bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital for forsikringselskaber og forsikringsholdingvirksomheder og om opgørelse af kapitalgrundlag for visse fondsmæglerselskaber §§ 36-38.									
	Valuta	Låntager	Note	Hovedstol	Rente- sats	Modtaget	Forfald	Tilbage- betalings- kurs		
	EUR	Danica Pension	a)	500	4,38	2015	29.9.45	100		
	Ansvarlig lånekapital								3.720	3.731
	Underkurs								-31	-33
	Sikring af renterisiko til dagsværdi								271	33
	I alt, svarende til dagsværdi								3.960	3.731
	Omkostninger ved optagelse og indfrielse								-	34
	Ved opgørelse af basiskapitalen er der medregnet								3.960	2.565

a) Lånet blev optaget 29. september 2015 og er noteret på Irish Stock Exchange. Lånet kan indfries fra september 2025. Lånet forrentes med 4,375% årlig indtil 29. september 2025 hvor der vil være et step-up. Renten udgør 82 mio. kr. for 1. halvår 2016.

I den viste opstilling er den ansvarlige lånekapital optaget til amortiseret kostpris suppleret med dagsværdien af den sikrede renterisiko.

Noter - Danica Koncernen

Note	Mio. kr.	30. juni 2016	31. december 2015
5	SIKKERHEDSSTILLELSE OG EVENTUALFORPLIGTELSE		
	Til sikkerhed for forsikredes opsparing er registreret følgende aktiver:		
	Domicilejendomme	42	42
	Investeringsejendomme	26.235	25.868
	Kapitalandele i associerede virksomheder	649	644
	Kapitalandele	21.949	24.555
	Investeringsforeningsandele	13.969	9.459
	Obligationer	115.302	105.128
	Andre udlån	3.580	2.835
	Indlån i kreditinstitutter	9.707	688
	Øvrige, netto	5.918	3.792
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	151.096	150.057
	Tilgodehavende renter	2.475	1.813
	I alt	350.922	324.881
	Der er udstedt ejerpantebreve, der ligger til sikkerhed for de forsikringsmæssige forpligtelser, for i alt	75	75
	Koncernen har til sikkerhed for derivatforretninger afgivet obligationer svarende til en dagsværdi på i alt	2.352	1.577
	Koncernen har en lejeforpligtelse med en restløbetid på 10 år og en årlig bruttohusleje på	45	45
	Minimumsleasingydelse vedrørende biler udgør	2	2
	Koncernen har indgået kontraktlige forpligtelser til at købe, opføre eller om- og tilbygge investeringsejendomme eller til at reparere, vedligeholde eller forbedre disse for et beløb på	1.385	1.192
	Koncernen har givet tilsagn om deltagelse i alternative investeringer med et beløb på	8.914	11.231
	Koncernen er frivilligt momsregistreret vedrørende visse ejendomme, og der hviler herpå en resterende momsreguleringsforpligtelse på	940	996
	Koncernen hæfter som deltager i interessentskaber for en gæld på i alt	54	52
	Heraf indgår i koncernens balance	35	34
	Koncernens selskaber er sambeskattet med alle enheder i Danske Bank koncernen og hæfter solidarisk for disses danske selskabsskatter og kildeskatter mv.		
	Koncernens danske selskaber er fællesregistreret for lønsumsafgift og moms og hæfter solidarisk herfor.		
	Danica Pension hæfter solidarisk med de øvrige deltagere for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer, der administreres af Forenede Gruppeliv A/S.		
	Koncernens størrelse og forretningsomfang indebærer, at koncernen til stadighed er part i diverse retssager. De verserende retssager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på koncernens økonomiske stilling.		

Noter - Danica Koncernen

Note Mio. kr.

6 FINANSIELLE INSTRUMENTER

30. juni 2016	Dagsværdi			Amortiseret kostpris *		
	Handel	Designeret	Fair value hedge	Tilgodehavender	Forpligtelser	I alt
Kapitalandele		23.035				23.035
Investeringsforeningsandele		2.258				2.258
Obligationer		134.381				134.381
Andre Udlån		3.580				3.580
Indlån i kreditinstitutter				10.673		10.673
Derivater	37.000					37.000
Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter		163.192				163.192
Tilgodehavender				954		954
Likvide beholdninger				852		852
Finansielle aktiver i alt	37.000	326.446		12.479		375.925
Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter investeringskontrakter		48.168				48.168
Gæld til kreditinstitutter					23.958	23.958
Derivater	30.308					30.308
Finansielle forpligtelser i alt	30.308	48.168			23.958	102.434
31. december 2015						
Kapitalandele		26.508				26.508
Investeringsforeningsandele		11.087				11.087
Obligationer		117.903				117.903
Andre Udlån		2.835				2.835
Indlån i kreditinstitutter				840		840
Derivater	13.913					13.913
Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter		159.874				159.874
Tilgodehavender				951		951
Likvide beholdninger				1.631		1.631
Finansielle aktiver i alt	13.913	318.207		3.422		335.542
Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter investeringskontrakter		45.811				45.811
Gæld til kreditinstitutter					8.012	8.012
Derivater	10.014					10.014
Øvrige forpligtelser			33		3.698	3.731
Finansielle forpligtelser i alt	10.014	45.811	33		11.710	67.568

Indregning i resultatopgørelsen:

Renteindtægter fra tilgodehavender til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen med 5 mio. kr. i 1. halvår 2016 og 23 mio. kr. i 2015. Renteudgifter fra forpligtelser til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen med 10 mio. kr. i 1. halvår 2016 og 63 mio. kr. i 2015. Valutakursregulering på tilgodehavender og forpligtelser målt til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen under kursreguleringer med 130 mio. kr. i 1. halvår 2016 og 211 mio. kr. i 2015.

Resterende del af investeringsafkast, der indgår i resultatposterne renteindtægter og udbytter m.v; renteudgifter samt kursreguleringer, vedrører finansielle instrumenter til dagsværdi.

Noter - Danica Koncernen

Note Mio. kr.

6
fortsat

Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et finansielt aktiv kan handles til mellem uafhængige parter. Dagsværdien er opgjort ud fra følgende hierarki:

- Level 1: Noterede priser i et aktivt marked for samme type instrument
 Level 2: Observerbare input baseret på noterede priser i et aktivt marked for lignede aktiver eller forpligtelser eller andre værdiansættelsesmetoder, hvor alle væsentlige input er baseret på observerbare input. I denne kategori placeres bl.a. finansielle investeringsaktiver som unoterede obligationer samt investeringsejendomme.
 Level 3: Ikke-observerbare input hvor værdiansættelsens væsentlige input ikke er baseret på observerbare input. I denne kategori placeres bl.a. unoterede aktier.

Til brug for værdiansættelsen af de unoterede investeringer tages der udgangspunkt i selskabets branche, markedsposition og indtjeningsevne, og herudover påvirkes dagsværdien af makroøkonomiske og finansielle forhold.

Pr. 30.06.2016 havde Danica finansielle aktiver anført nedenfor på 363.446 mio. kr. heraf kan 96% henføres til de forsikringsmæssige forpligtelser overfor kunderne, mens 4% er egenkapitalens andel. Ændringer i diverse værdiansættelsesparametre vil således have en uvæsentlig påvirkning på egenkapitalen, da forsikringstagerne bærer risikoen.

30. juni 2016	Noterede priser	Observerbare input	Ikke- Observerbare input	I alt
Kapitalandele	11.753		11.282	23.035
Investeringsforeningsandele	2.075		183	2.258
Obligationer	128.943	5.106	332	134.381
Andre udlån			3.580	3.580
Derivater	374	36.621	5	37.000
Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter	156.196	67	6.929	163.192
Finansielle aktiver i alt	299.341	41.794	22.311	363.446
Derivater	1.126	29.105	77	30.308
Finansielle forpligtelser i alt	1.126	29.105	77	30.308

31. december 2015

Kapitalandele	11.348	-	15.160	26.508
Investeringsforeningsandele	10.108	-	980	11.088
Obligationer	114.126	3.441	335	117.902
Andre udlån	-	-	2.835	2.835
Derivater	431	13.482	-	13.913
Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter	159.874	-	-	159.874
Finansielle aktiver i alt	295.887	16.923	19.310	332.120
Derivater	342	9.385	287	10.014
Finansielle forpligtelser i alt	342	9.385	287	10.014

Finansielle instrumenter, der er værdiansat ud fra ikke observerbare input, omfatter pr. 30. juni 2016 unoterede aktier 17.819 mio. kr. og illikvide obligationer 4.486 mio. kr.

Værdiansættelse baseret på ikke-observerbare input	30. juni 2016	31. december 2015
Dagsværdi primo	19.310	14.039
Værdiregulering over resultatopgørelse i posten kursreguleringer	695	2.554
Køb	11.835	6.224
Salg	-9.529	-3.507
Dagsværdi ultimo	22.311	19.310

Overførsel til noterede priser og ikke observerbare input skyldes væsentligst en mindre beholdning af obligationer, hvor seneste offentliggjorte kurser vurderes ikke at afspejle værdien ultimo.

Der er i 1. halvår af 2016 indregnet urealiserede kursreguleringer på 38 mio. kr. (2015 1.417 mio. kr.) vedrørende finansielle instrumenter værdiansat ud fra ikke observerbare input.

Noter – Danica Koncernen

Note

7 RISIKOSTYRING OG FØLSOMHEDSOPLYSNINGER

RISIKOSTYRING

Bestyrelsen fastlægger rammer for koncernens risikostyring, mens den daglige ledelse løbende overvåger koncernens risici og sikrer, at rammerne overholdes.

Koncernen er påvirket af en række forskellige risici.

Finansielle risici	Forsikringsmæssige risici	Operationelle risici	Forretningsmæssige risici
Marked	Levetid	IT	Omdømme
Likviditet	Dødelighed	Juridisk	Strategi
Modparter	Invaliditet	Administrative	
Koncentration	Koncentration	Bedrageri	

Finansielle risici

Finansielle risici består af markedsrisiko, likviditetsrisiko, modpartsrisiko og koncentrationsrisiko. Markedsrisiko er risikoen for tab som følge af, at dagsværdien af koncernens aktiver eller forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene, f.eks. ændringer i renter, aktiekurser, ejendomsværdier, valutakurser og kreditspænd. Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af behov for at skulle frigøre likviditet til at betale sine forpligtelser inden for en kort tidshorisont. Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at modparter misligholder deres betalingsforpligtelser. Koncentrationsrisiko er risikoen for tab på grund af stor eksponering til enkelte aktivklasser, brancher, udstedere m.v.

I koncernen er der tre kilder til finansielle risici:

- Investeringer for traditionelle produkter
- Investeringer for markedsprodukter, hvorpå der er tilknyttet investeringsgaranti
- Egenkapitalens direkte investeringer

Omfanget af de finansielle risici er forskelligt for de forskellige produkter i koncernens produktsortiment. Oversigt over selskaber og aktiviteterne i koncernen fremgår af side 65 i årsregnskabet for 2015.

Den mest betydende finansielle risiko i koncernen er markedsrisikoen for de traditionelle livsforsikringsprodukter i Danica Pension.

Investeringer for traditionelle produkter

Koncernens traditionelle produkter er policer med ydelsesgarantier og kollektive investeringer.

Markedsrisikoen i traditionelle produkter omfatter samspillet mellem investeringsaktiver og ydelsesgarantierne for hver rentegruppe.

Såfremt årets investeringsafkast af kundemidlerne for den enkelte rentegruppe ikke er tilstrækkeligt til at dække kundemidlernes forrentning og nødvendige styrkelses af livsforsikringsforpligtelser m.v., dækkes underskuddet først af det kollektivt bonuspotentiale og dernæst af de individuelle bonuspotentialer tilhørende rentegruppen. Hvis bonuspotentialerne er utilstrækkelige til dækning af tab, anvendes egenkapitalens midler.

Forpligtelserne opgøres ved at diskontere de forventede pengestrømme med en af EIOPA defineret diskonteringsrente som del af Solvens II reglerne.

For at sikre, at afkastet på kundernes opsparing matcher de garanterede ydelser på bonusberettigede policer, overvåger selskabet løbende markedsrisikoen. Der udføres interne stresstests for at sikre, at selskabet kan modstå betydelige tab på risikoeksponeringen i forbindelse med store ændringer i renteniveauet. Renterisikoen afdækkes dels af obligationsbeholdningen, og dels med derivater.

Da det danske obligationsmarked ikke er stort nok og ikke har den fornødne varighed til at afdække forpligtelserne, er det også nødvendigt at investere i udenlandske renteinstrumenter. De rentefølsomme investeringer består derfor af en bred vifte af rentebaserede aktiver: danske og europæiske statsobligationer, danske realkreditobligationer, danske indeksobligationer og en veldiversificeret portefølje af globale kreditobligationer. Selskabet er derfor eksponeret over for basisrisiko fra lande- og kreditspænd.

Modpartsrisikoen begrænses ved at kræve sikkerhedsstillelse for derivater og høj rating af genforsikringsmodparter.

Valutarisikoen er lav, idet valutarisici afgrænses ved anvendelse af derivater.

Likviditetsrisici begrænses ved at placere en stor del af investeringerne i likvide børsnoterede obligationer og aktier.

Noter – Danica Koncernen

Note

Koncentrationsrisikoen er begrænset ved, at investeringerne foretages med stor porteføljespredning samt ved begrænsning af investeringer fra samme udsteder. For realkreditobligationer anses udsteder ikke for kritisk i forhold til koncentrationsrisikoen, da udstedte realkreditobligationer har sikkerhedsstillelse fra den enkelte låntager.

Investeringer for markedsprodukter

Finansielle risici forbundet med investeringerne for markedsrenteprodukterne, Danica Link, Danica Balance og Danica Select, påhviler forsikringstagerne bortset fra de policer, hvor der er tilknyttet en investeringsgaranti. Ultimo juni 2016 havde 18 pct. af forsikringstagerne tilknyttet en investeringsgaranti i garantiperioden. Garantien gælder først på tidspunktet for pensionering og betales af kunden ved opkrævning af et årligt gebyr.

Risikoen ved garantien i Danica Link afdækkes ved anvendelse af derivater og ved tilpasning af kundens investeringssammensætning gennem de sidste 5 år før pensionering. Risikoen ved garantien i Danica Balance styres hovedsageligt ved regelmæssig tilpasning af den individuelle kundes investeringssammensætning gennem de sidste 10 år før pensionering. Investeringssammensætningen tilpasses garantibeløbet, tidshorizonten m.v. På grund af den anvendte risikostyringsstrategi anses markedsrisikoen relateret til garantier i markedsprodukter for beskeden.

Der kan ikke tilknyttes garantier i Danica Select.

Egenkapitalens direkte investeringer

Egenkapitalen er udsat for finansielle risici gennem investering af aktiver allokeret til egenkapitalen samt gennem investeringer vedrørende syge- og ulykkesforretningen.

Bestyrelsen har fastlagt særskilt investeringsstrategi for aktiver allokeret til egenkapitalen og investeringerne vedrørende syge- og ulykkesforretningen. Aktiver allokeret til egenkapitalen består hovedsageligt af obligationer med kort varighed.

Forsikringsmæssige risici

De forsikringsmæssige risici vedrører udviklingen i dødelighed, invaliditet, kritisk sygdom m.v. Eksempelvis forøger en levetidsforlængelse varigheden på udbetalingerne på visse pensionsprodukter, mens udviklingen i antallet af dødsfald, sygemeldinger og efterfølgende raskmeldinger påvirker udgifterne til dødsfalds- og invaliditetsforsikringer. Den væsentligste forsikringsmæssige risiko er levetiden.

Koncentrationsrisikoen vedrørende forsikringsrisici omfatter risikoen for tab på grund af stor eksponering til enkelte kundegrupper samt store eksponeringer til enkeltindivider. Koncentrationsrisikoen er begrænset ved risikospredning af forsikringsporteføljen samt ved genforsikring.

For at begrænse tab på individuelle livsforsikringer, som er udsat for stor risikoeksponering, er en mindre del af risici relateret til død og invaliditet genforsikret.

De forskellige risikoelementer underkastes løbende aktuariemæssige analyser med henblik på opgørelsen af de forsikringsmæssige forpligtelser og eventuelle fornødne forretningsmæssige tiltag.

Operationelle risici

Operationel risiko vedrører risikoen for tab som følge af fejl i it-systemer, juridiske tvister, utilstrækkelige eller fejlagtige procedurer og bedrageri. Koncernen begrænser de operationelle risici ved etablering af interne kontroller, som løbende opdateres og tilpasses koncernens aktuelle forretningsomfang. Endvidere er der etableret funktionsadskillelse.

Forretningsmæssige risici

Forretningsmæssig risiko omfatter strategiske risici, omdømmerisici og andre risici relaterede til eksterne faktorer.

Koncernen følger nøje udviklingen på de markeder, hvor koncernen har aktiviteter, med henblik på at sikre, at priser og kunde service er konkurrencedygtige. Koncernen tilstræber en ordentlig behandling af kunderne samt åbenhed og gennemsigtighed i sin kommunikation.

Koncernen gennemgår systematisk sine forretningsområder med henblik på at reducere risikoen for økonomiske tab som følge af forringelse af omdømme.

Noter – Danica Koncernen

Note

FØLSOMHEDSOPLYSNINGER

I nedenstående tabel er der for koncernen vist effekten på egenkapitalen/basiskapitalen af isolerede ændringer i renter (stigning og fald) og øvrige relevante finansielle risici.

FØLSOMHEDSOPLYSNINGER
30.06.2016

Mia. kr.	Påvirkning af egenkapitalen
Rentestigning på 0,7-1,0 pct.point	-0,2
Rentefald på 0,7-1,0 pct.-point	0,1
Aktiekursfald på 12 pct.	0,0
Ejendomsprisfald på 8 pct.	-0,3
Valutakursrisiko (VaR 99,0 pct.)	0,0
Tab på modparter på 8 pct.	-0,2

Resultatopgørelse - Forsikrings-selskabet Danica

Note	Mio. kr.	1. halvår 2016	1. halvår 2015
	Bruttopræmier	202	188
	Ændring i præmiehensættelser	-31	-30
	Præmieindtægter f.e.r.	171	158
	Forsikringsteknisk rente	-1	-1
	Udbetalte bruttoerstatninger	-188	-177
	Ændring i erstatningshensættelser	14	20
	Erstatningsudgifter f.e.r.	-174	-157
	Erhvervelsesomkostninger	-4	-4
	Administrationsomkostninger	-4	-5
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-8	-9
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	-12	-9
	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	492	822
	Renteindtægter og udbytter m.v.	5	5
	Kursreguleringer	5	-6
	Renteudgifter	-4	0
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-1	0
	Investeringsafkast i alt	497	821
	Forrentning af forsikringsmæssige hensættelser	-5	2
	INVESTERINGSAFKAST EFTER FORSIKRINGSTEKNISK RENTE	492	823
	Andre indtægter	158	65
	Andre omkostninger	-37	-20
	RESULTAT FØR SKAT	601	859
	Skat	-24	-8
	PERIODENS RESULTAT	577	851
	Periodens resultat	577	851
	Anden totalindkomst:		
	Omregning af udenlandske enheder	3	18
	Hedge af udenlandske enheder	-2	-19
	Skat vedrørende anden totalindkomst	3	4
	Anden totalindkomst i alt	4	3
	PERIODENS TOTALINDKOMST	581	854

Balance - Forsikringselskabet Danica

Aktiver

Note	Mio. kr.	30. juni 2016	Primo 2016	30. juni 2015
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	17.166	19.270	18.859
	Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	17.166	19.270	18.859
	Obligationer	533	545	455
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	533	545	455
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	17.699	19.815	19.314
	Tilgodehavender hos forsikringstagere	3	-	4
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	23	-	71
	Andre tilgodehavender	26	7	6
	TILGODEHAVENDER, I ALT	52	7	81
	Udskudte skatteaktiver	1	1	1
	ANDRE AKTIVER, I ALT	1	1	1
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	4	5	4
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT	4	5	4
	AKTIVER, I ALT	17.756	19.828	19.400

Balance - Forsikringselskabet Danica

Passiver

Note	Mio. kr.	30. juni 2016	Primo 2016	30. juni 2015
	Aktiekapital	1.000	1.000	1.000
	Andre henlæggelser	12.728	12.232	14.421
	Overført resultat	2.405	2.320	3.590
	Foreslået udbytte	-	3.900	-
	EGENKAPITAL, I ALT	16.133	19.452	19.011
	Præmiehensættelser	39	8	37
	Erstatningshensættelser	302	310	319
	Risikomargen på skadesforsikringskontrakter	7	7	-
	Hensættelser til bonus og præmierabatter	4	4	4
	HENSÆTTELSER TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	352	329	360
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	12	12	11
	Gæld til tilknyttede virksomheder	1.200	4	-
	Aktuelle skatteforpligtelser	42	18	8
	Anden gæld	16	8	9
	GÆLD, I ALT	1.270	42	28
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	1	5	1
	PASSIVER, I ALT	17.756	19.828	19.400

Noter - Forsikringselskabet Danica

Note	Mio. kr.	1. halvår 2016	31. december 2015
1	ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS Moterselskabet Forsikringselskabet Danicas regnskab aflægges efter lov om finansiel virksomhed, herunder Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser nr. 937 af 27. juli 2015. Regnskabspraksis er identisk med koncernens måling efter IFRS med de forskelle der naturligt opstår mellem et koncernregnskab og moderselskabsregnskab. Der henvises til beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis i note 1 til koncernregnskabet. Anvendt regnskabspraksis er ændret i forhold til årsrapporten for 2015, sammenligningstal er ikke tilrettet. Den nye regnskabsbekendtgørelse for forsikringselskaber har betydet en ændret opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser. Den viste primobalance 2016 er udarbejdet efter den nye bekendtgørelse og har betydet en forøgelse af de forsikringsmæssige hensættelser Kapitalandele i tilknyttede virksomheder Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes efter indre værdis metode, og dattervirksomheders resultat efter skat resultatføres under "Indtægter fra tilknyttede virksomheder." Kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter Danica Pension, som er et livsforsikringselskab og moderselskab i en koncern, der driver livsforsikringsvirksomhed.		
2	EVENTUALFORPLIGTELSE Til sikkerhed for forsikredes opsparing er registreret følgende aktiver: Obligationer Tilgodehavende renter <hr/> I alt	427 4 <hr/> 432	393 3 <hr/> 396
	Selskabet har en lejeforpligtelse med en restløbetid på 10 år og en årlig bruttohusleje på	45	45
	Selskabet er sambeskattet med alle enheder i Danske Bank koncernen og hæfter solidarisk for disses danske selskabsskatter og kildeskatter mv.		
	Selskabet er fællesregistreret med tilknyttede virksomheder for afregning af lønsumsafgift og moms og hæfter solidarisk herfor.		

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har i dag behandlet og godkendt halvårsregnskabet for Forsikringselskabet Danica, Skadeforsikringsaktieselskab af 1999 for 1. halvår 2016.

Halvårsregnskabet aflægges efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, og halvårsregnskabet for moderselskabet aflægges efter Lov om finansiel virksomhed.

Det er vor opfattelse, at halvårsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, forpligtelser, egenkapital og finansielle stilling pr. 30. juni 2016 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for halvåret 1. januar – 30. juni 2016. Endvidere er det vor opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Halvårsregnskabet indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 21. juli 2016

Direktionen

Per Klitgård

Claus Harder

Anders Hjælmsø Svenesen

Jesper Winkelmann

Bestyrelsen

Thomas F. Borgen
formand

Henrik Ramlau-Hansen
næstformand

Kim Andersen

Tonny Thierry Andersen

Thomas Falck

Jeanette Fangel Løgstrup

Thomas Mitchell

Christoffer Møllenbach

Henrik Nielsen

Charlott Due Pihl

Adresse

Forsikringselskabet Danica,
Skadeforsikringsaktieselskab af 1999
Parallelvej 17
2800 Kgs. Lyngby

Telefon: 70 11 25 25
Telefax: 45 14 96 16
www.danicapension.dk

Registreringsnummer
CVR 25020634
Kontaktperson: Økonomidirektør Ole Fabricius